

Izhaja vsak dan zjutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po
praznikih. Posamezna številka
Din 1[—], lanske letne 2[—]; me-
sečna naročnina Din 20[—], zatu-
jino 30[—]. Uredništvo v Ljub-
ljani, Gregorčičeva 23. Telefon
uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo.
Oglaš po tarifi in dogovoru.

Uprava

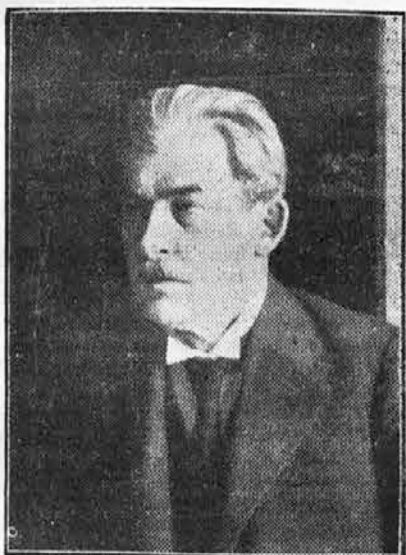
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. šek. rač. Ljubljana 15.621.

Št. 114a

Ljubljana, sredo, dne 20. maja 1931

Leto II.

**Pogreb pok. ministra Drin-
kovića bo jutri v Zagrebu**

Beograd, 19. maja. AA. Krsto s truplom po-
kojnega ministra dr. Mateja Drinkovića odpelje
vlak z Dunaja ob 21.15 ter prispe v Zagreb
jutri v sredo ob 7. zjutraj. V sredo bo truplo
postavljeno na oder v umetniškem paviljonu.
Pogrebne svečanosti se začnejo v četrtek. Ob
8.30 bodo postavili krsto s truplom pred pavil-
jon, kjer bodo čitali molitve za pokojne. Tu bo
govoril predsednik kraljevske vlade. Od pavil-
jona pojde pogrebni sprevoz na Mirogoj, kjer
bodo govorili po en predstavnik vseh enih mi-
nistrov, v katerih je bil pokojni dr. Mate
Drinković resorni minister. Za mesto Zagreb
bo govoril Stepan Sikulj, poleg njega pa še
drugi govorniki. Pogreb se bo vršil na d'ževne
stroške. Mesina občina zagrebska je določila za
pogrebno bivališče pokojnega dr. Mateja Drin-
kovića častno grobnico.

Dunaj, 19. maja. AA. Danes dopoldne je bila
darovana črna maša za pokojnim ministrom dr.
Drinkovićem. Rekviemju so prisostvovali jugo-
slavski poslanik dr. Angjelinović z obojem
poslaništva, jugoslovanska akademika omladina
in jugoslovanska kolonija. Truplo pokojnega
ministra so ob 9.25 odpeljali z dunajskega juž-
nega kolodvora v Zagreb. Na postaji so se od
pokojnika poslovili poslanik Angjelinović z
obojem poslaništva in mnogo članov jugoslo-
vanske kolonije.

Minister Radivojević na inšpekciji v Subotici

Subotica, 19. maja. I. Včeraj je dopotoval v
Subotico na inšpekcijo prometni minister Radi-
vojević z glavnim ravnateljem Šreplivcem. Na
železniški direkciji je imel konferenco z načel-
niki vseh oddelkov. Na konferenci, ki je trajala
skoro dve uri, so razpravljali o več vprašanih
v zvezi z železniško službo. Po konferenci se je
minister vrnil v Beograd.

Rekonstrukcija belgijske vlade

Bruselj, 19. maja. AA. Danes je prišlo nena-
doma do že dolgo pričakovanih izprememb v
belgijskem kabinetu. Ministrski predsednik
Jaspar je odložil ministrstvo za kolonije in pre-
vzel notranje ministrstvo. Notranji minister je
pa prevzel poljedelsko ministrstvo. Za koloni-
jalnega ministra je bil imenovan generalni taj-
nik ministrstva za kolonije. Prosvetni minister
Vautier je odstopil in je bil zamenjan z libe-
ralnim poslancem Petitjeanom.

Člani obrtnih šolskih odborov

Beograd, 19. maja. AA. Trgovinski minister
je predpisal na podlagi zakona o obrtnih šol-
lah, da pridejo v obrtne šolske odbore v vsa-
kem kraju tri člani: načelnik ali predsednik
občine, v kateri je šola, upravnik šole, štirje
občinski, ki jih imenuje pomožniška društva
ali pa krajevna obrtniška društva, v krajih,
kjer je mešana šola, obrtno-trgovska, pa tudi
dva zastopnika trgovcev, ki ju določijo krajev-
ne trgovske organizacije, in šolski zdravnik.
Banovinski obrtniški odbor sestavljajo ban ali
njegov namestnik, ki ga ban imenuje, šef šol-
skega oddelka banske uprave, predsednik obrt-
niškega odbora, dva člana, ki ju imenuje obrt-
niška zbornica, upravniški obrtniških šol, in onih
banovinah, kjer so mešane obrtniško-trgovske
šole, pa tudi po en zastopnik trgovine in indu-
strije. Člani banovinskega obrtniškega odbora,
ki ne pridejo v odbor po položaju, ostanejo
člani tri leta in so ponovno izvoljeni.

Pirc : Spielmann — 2½ : 1½

Rogaška Slatina, 19. maja.
Šahovska mojstra Spielmann in Pirc sta odi-
grala danes svojo prvo partijo v tukajšnjem
zdravilišču. Igra se je pričela davi kmalu po
deveti uri. Pirc je imel bele in je že takoj spo-
četka dosegel premoč. V 28. potezi se je parti-
ja končala z remis, tako da je Pirc dosegel dve
točki in pol proti poldrugi Spielmannovi. —
Turnir se jutri nadaljuje.

Največja in najtežja zadeva pred DN

**Nadaljevanje debate o nemško-avstrijski uniji - Včeraj sta govorila dr. Beneš in dr.
Marinković - Henderson predsednik razorožitvene konference**

Zeneva, 19. maja. d. Danes dopoldne je
prvi govoril češkoslovaški zunanji mini-
ster dr. Beneš, ki je bil v obliki precej
zmeren, v stvari pa zelo oster. Izjavil je
med drugim: Politični, gospodarski in ju-
ridični elementi se pri tem vprašanju niso
dali ločiti drug od drugega. Češkoslovaška
stoji na stališču, da carinska zveza, po-
sebnost če se kakor v tem slučaju sklene
med dvema državama istega plemena in
istega jezika, od katerih je ena močnejša,
druga pa šibkejša, krši neodvisnost šib-
kejših držav in omejuje svobodo njenega
delovanja. Pridržek v dunajskem proto-
kolu, da ostane obema državama ohranje-
na njuna samostojnost, je čisto formalen.
Carinska zveza spravlja na dan nevarnost,
da nastane v Evropi nov gospodarski in
politični blok in da razpade Evropa v raz-
lične gospodarske in politične skupine.
Pogoji največjih ugodnosti bi se s tem kr-
šili in nastala bi lahko splošna carinska
vojna po Evropi. Češkoslovaški bo pogoda
prinesla tako politično kot gospodarsko
veliko škodo. Dr. Beneš je glede na na-
stalo vznemirjenje zadovoljen s Hender-
sonovim predlogom.

Za dr. Benešem je govoril jugoslovanski
zunanji minister dr. Marinković, ki je de-
jal: Svet Društva narodov ima vso pra-
vico se baviti v vseh slučajih z vpra-
šanji, ki ogrožajo mir in dobre odnose
v Evropi. Če bi med Nemčijo in Francijo
prišlo do spora, ima vsaka druga država,
celo vsaka manjša država na podlagi prav-
il Društva narodov pravico, da zainteresi-
ra Svet Društva narodov s tako zadevo.
Nobena država, predvsem pa nobena ve-
lika sila, nima pravice, da bi tako disku-
sijo pred Svetom Društva narodov prepre-
čila, sklicujoč se na svoj prestiž. Zadnja
velika vojna je tudi za to izbruhnila, ker
se je neka velesila, sklicujoč se na svoj
prestiž, branila iti pred razsodišče v Haag.
Nemški zunanji minister dr. Curtius je

Marinkoviću takoj odgovoril: Gre za to,
da se pred haaškim sodiščem ugotovi, da
Avstrija dela to, kar ji ni prepovedano.
Nobenega poudarka ni, da bi dvomili v res-
nost nemške in avstrijske izjave. Ne gre,
da bi obema državama tu očitali, da ogro-
žata mir v Evropi. Dr. Curtius mora od-
klanjati, da bi se Nemčija in Avstrija po-
stavljali pred forum, ki bi z njima ravnal
kot z motilcem mirovnega dela.

Nato je povzel besedo francoski zuna-
jni minister Briand in izjavil: Gre za naj-
večjo in najtežjo zadevo, ki je kdaj prišla
pred Svet Društva narodov. Izhod vse
razprave je pravno vprašanje. Preko tega
moramo pa vztrajati na tem, da ima vsak
član Društva narodov pravico, vsako za-
devo, ki bi motila svetovni mir ali dobre
medsebojne odnose, spraviti pred Svet
Društva narodov.

Ze dosedanja debata je dovela do tega,
da avstrijsko-nemški problem ni več za-
devo, ki bi se tikala samo teh dveh držav.
Carinska zveza je postala stvar vseh ev-
ropskih držav. Do odločitve haaškega so-
dišča se bodo poskušale najti nove rešit-
ve, ki bodo omogočile svetu DN pravilno
odločitev. Do takrat bo lahko storjen tudi
že nov korak do evropske solidarnosti.

Jugoslovanski zunanji minister dr. Ma-
rinković je v kratki izjavi nato ugotovil,
da s svojim namigavanjem na prestižne po-
trebe velesil in misli ravno posebej na
Nemčijo, temveč na države v splošnem.

Svet DN je prešel nato h glasovanju o
Hendersonovem predlogu, da se vprašanje
carinske zveze predloži stalnemu medna-
rodnemu sodišču v Haagu. Hendersonov
predlog je svet DN soglasno sprejel. S tem
se je končala razprava o carinski zvezi
pred svetom DN.

Prihodnja seja bo jutri dopoldne, na
dnevnom redu pa so le nekatera manjša
gospodarska vprašanja.

Zeneva, 19. maja. r. Svet Društva naro-

dov je soglasno sklenil, da se vprašanje
avstrijsko-nemške unije predloži medna-
rodnemu sodišču v Haagu.

Zeneva, 19. maja. AA. Včeraj popoldne
je odbor za proučitev vprašanja evropske
zveze razpravljajal o gospodarskih vpraša-
njih. Zanimanje je bilo osredotočeno na
svetovno gospodarsko krizo.

Litvinov je pojasnil gospodarski sistem
v sovjetski Rusiji. Dokazoval je, da po-
vzroča gospodarsko krizo v Evropi tudi
njeno prekomerno oboroževanje. Edino
sredstvo proti gospodarski krizi je povi-
šanje potrošne moči širokih mas in izena-
čenje mednarodnih cen za sirovine.

Belgijski delegat Hymans je govoril o
potrebi izboljšanja mednarodne trgovine.
Treba je odstraniti carinske meje. Govo-
rili so še zastopnik Švedske, Turčije in
Nizozemske o potrebi kreditov.

Nato je govoril angleški zunanji mini-
ster Henderson, ki je poudaril, da so pre-
velika in neopravičena oboroževanja v ve-
liki meri kriva sedanje gospodarske krize
in je oporekal raznim trditvam, da išče
Anglija konflikt s sovjetsko Rusijo. Pou-
daril je, da je ravno nasprotno resnica in
da Anglija želi ojačiti z Rusijo gospodar-
ske odnose. Nadaljeval je, da se mora
evropska gospodarska kriza rešiti v celoti
in izrazil mnenje, da so sedanjim nezdra-
vim gospodarskim razmeram v glavnem
krive visoke carinske tarife, zadolženost
držav in nepravilna razdelitev zlatih za-
log. Henderson je zaključil, da bo tako
stanje, ako bo trajalo še dalje časa, popo-
loma izpodjedlo temelje evropskega go-
spodarskega življenja.

Zeneva, 19. maja. AA. Svet Društva na-
rodov je nočjo soglasno izvolil za predse-
dnika svetovne razorožitvene konference
angleškega zunanjega ministra Henderso-
na. Konferenco bodo otvorili februarja. —
Henderson je izvolitev sprejel pod pogo-
jem, da jo odobri angleška vlada.

Reakcija proti režimu grofa Bethlena

**Burni prizori v budimpeštanskem parlamentu - Nove volitve bodo koncem junija in
glasovanje bo zopet javno - Socijalisti groze, da bodo klicali na pomoč inozemstvo**

Budimpešta, 19. maja. n. Na seji parla-
menta je prišlo danes do burnih scen. Vo-
ditelj socialistov Peyer je v debati o pro-
računu ministrskega predsedstva ostro
govoril proti vladi, posebno pa proti jav-
nemu glasovanju pri volitvah. Javno gla-
sovanje, je dejal, je v bistvu terorizem.
Njegov govor je žel silno odobravanje na
levici, proteste na desnici. Ko ga je pred-
sednik opomnil, naj se povrne k predme-
tu, je Peyer s povzdignjenim glasom na-
daljeval svojo filipiko. Ko mu je predse-
dnik odvzel besedo, je zakričal, da vztraja
vlada pri javnem glasovanju le zaradi te-
ga, da more potvrditi rezultate glasovanja.

Na njegov govor je repliciral minist-
ski predsednik grof Bethlen in ga skušal
pobijati. Govoril je o bližnjih volitvah, ni
pa omenil, kdaj se bodo volitve vršile.

Budimpešta, 19. maja. n. »Nepczava«,
glasilo madjarskih socialnih demokratov
je objavilo zanimivo poročilo o bližnjih
madjarskih volitvah. Njegov poročilo je
baje iz dobrih virov. Volitve se bodo vr-
šile od 27. do 29. junija po vsej državi in
glasovanje ne bo tajno, marveč javno, ka-
kor je bilo do sedaj. Predsednik vlade
grof Bethlen se je sestal z voditelji vlad-
nih strank. Domenili so se že o mandatih.
»Nepczava« je ob koncu ponovno naglasil,

da se bodo socijalisti borili do zadnje kap-
lje krvi proti današnjemu terorističnemu
sistemu na Madjarskem, da bodo poklicali
na pomoč inozemstvo in mu pokazali, da
vladajo na Madjarskem še sedaj metode
srednjega veka, da je Madjarska edina dr-
žava v Evropi, kjer se glasuje javno.

Budimpešta, 19. maja. n. Na današnji
seji parlamenta so prečitali akt regenta
Horthyja, ki je sklical svečano sejo obeh
zbornic. To sejo, ki se bo vršila 29. maja,
bo vodil Horthy sam. Člani obeh zbornic
bodo na njej izvolili novega kustosa ma-
djarske krone, ker je dosednji varuh grof
Karolyi postal zunanji minister.

Nova parlamentarna zmaga Macdonaldove vlade

**Spodnja zbornica je odklonila od konservativcev predlagano neza-
upnico z večino 20 glasov**

London, 19. maja. AA. Spodnja zbornica
je na snočnji seji z 243 glasovi proti 223
odklonila predlog konservativcev, naj se
v protest proti vladni ruski politiki zniža
proračun zunanjega ministrstva. Konser-
vativna resolucija očita vladi, da je do-
pustila, da je sovjetska vlada potom tretje
internacionalne vključ svecanim obljubam
nadaljevala propagando proti Britskemu
imperiju.

Ministrski predsednik MacDonald je v
svojem govoru naglasil, da gre v tem pri-
meru za odnose med sovjetsko vlado in
tretjo internacionalo. Sovjetska vlada je iz-
javila, da ni odgovorna za delovanje tretje
internacionalne, dočim je Anglija nasprot-
nega mnenja. Dalje je MacDonald dejal,
da je naloga vlade, da prouči to zadevo in
da ne bo prekinila odnosov z Rusijo,
ker bi to še poslabšalo sedanji položaj.
Vlado vodijo pri tem isti razlogi, ki so

vodili zunanjega ministra v zadnji konser-
vativni vladi leta 1925. Prav tako, je za-
ključil MacDonald, postopata v tem oziru
tudi Francija in Nemčija, ki sta imeli še
slabše izkušnje kot Anglija.

Fašisti proti Toscaniniju, občinstvo zanj

Milan, 19. maja. AA. V gledališču Scala je
priredilo občinstvo Toscaniniju burne ovacije.
Prisotni fašisti so proti temu silno protestirali,
nakar je nastala v gledališču splošna zmešnja-
va. Morala je intervenirati policija, ki je vzpo-
stavila mir in aretirala 20 dijakov.

Polovična železniška vožnja za ljublanski velesejem

Beograd, 19. maja. AA. S sklepom generalne
direkcije državnih železnic je dovoljena polo-
vična vožnja posetnikom ljubljanskega velese-
ja.

Jugoslovanski večer v Pragi

Praga, 18. maja. AA. Praški Rotary klub go-
ji, kakor je znano, najožje prijateljske zveze s
klubi ostalih držav. Tako je bil včeraj prirejen
v hotelu Palace velik jugoslovanski večer. Pre-
daval so o temi: gospodarski in kulturni pro-
blemi sodobne Jugoslavije. Poleg šefa praške-
ga Rotary kluba Podhajškega ter članov odbo-
ra so prisostvovali jugoslovanski poslanik dr.
Albert Kramer z obojem poslaništva, univer-
zitetni profesor dr. Murko, zastopniki češkoslo-
vaško-jugoslovanske lige in Jadranske straže.
G. dr. Kramer se je zahvalil češkoslovaškemu
prof. Jambiću za predavanje, v katerem je na-
glasil stremeljenja Nj. Vel. kralja za konsolida-
cijo Jugoslavije. Nato se je vršila večerja na
čast g. dr. Kramerju. Jugoslovanski poslanik
se je zahvalil predstavnikom Rotary kluba za
izraze prijateljstva, nakar je v kratkih besedah
očrtal današnje gospodarske probleme Jugosla-
vije, posebno kolikor se tičejo gospodarskega
sodelovanja z bratsko Češkoslovaško republiko.
Univerzitetni prof. Murko je govoril o kulturnih
zvezah med Češkoslovaško in Jugoslavijo
v prošlosti in sedanjosti. Njuna govora sta bila
sprejeta z burnim plaskanjem. Jugoslovanske
Rotary klube je zastopal član zagrebskega Ro-
tary kluba Alaupović, ki je pri tej priliki pre-
dal praškemu Rotary klubu zastavo zagrebske-
ga kluba.

Z lastno močjo

Tako težka in občutna je že postala evropska gospodarska kriza, da se je povzpela do dominantnega vprašanja vse sedanje zunanje politike. Vse se zaveda, da je treba to pereče vprašanje čim prej rešiti in zato je njemu posvečeno tudi sedanje zasedanje Sveta Društva narodov. Kako pa se naj ta rešitev izvede, o tem pa so mnenja čisto deljena in tudi že tako nasprotna, da krijejo v sebi resno nevarnost za nevarna nesoglasja. To pa predvsem vsled tega, ker so se politični interesi že tako prepleli v ta vprašanja, da se je moral narodni gospodarstvenik v veliki meri umakniti politiki. Vsled teh nasprotij tudi še ni mogoče reči, katero stališče bo v tej veliki debati zmagovalo ali dalo eventualnemu kompromisu odločilno barvo. Pač pa je že mogoče danes reči, da popolne rešitve Zeneva sploh ne bo mogla dati in da bo morala vsaka država za sebe rešiti največji del tega težkega in perečega problema.

To je prepričujoče dokazal v svojem predavanju o carinskih unijah, preferencah in interesih našega gospodarstva tajnik zagrebske borze dr. Ivo Belin, ki pravi: Mi moramo stremeti za tem, da rešimo agrarno krizo z lastno močjo! V boljšem položaju smo ko Rumunija, ker izvažamo samo eno petino želve. Z reorganizacijo produkcije, prehodom na intenzivno živinorejo in gojitvijo industrijskih rastlin, moramo zmanjšati produkcijo žitaric. Z močnejšim napredkom industrije pa bomo ustvarili možnost večjega blagostanja in s tem tudi večjega konsuma in bi tako ne bili primorani izvažati agrarnih pridelkov, ker bi jim mogli s primerno carino zasigurati večjo ceno.

Je v tem na kratko povedan ves gospodarski program, ki ga mora izvesti sedanja doba. Najprej in predvsem: zaupati v sebe in v lastno moč! Zalibog je zlasti med Slovenci še vedno polno ljudi, katerim je vedno znova treba ponavljati ta zlati nauk, da se treba zanesti na lastno silo. Komaj pride iz tujih krajev neugodna vest, že upade nekaterim pogum, že so postali žrtev malodušja. Z malodušjem pa ni mogoče rešiti prav nobene reči, najmanj pa gospodarske krize, ki zahteva samo celih mož in stoprocentnih delavcev. Pa tudi z ozirom na dejanske razmere ni nobenega vzroka za malodušje. Jugoslavija je zadeta od gospodarske krize le v manjši meri in predvsem zato, ker ni njeno gospodarstvo še izvršilo popolnega prehoda iz predvojnih razmer v svobodno življenje. Našo produkcijo je treba prilagoditi novim razmeram in ni res, da bi se morala gibati vedno le v onih mejah, ki smo jih podedovali. Ne, kar smo vajeni, temveč, kar ima danes najboljšo ceno, to je treba pridelovati, ker drugače se trud našega kmeta in delavca nikdar ne bo popolnoma izplačal.

Reorganizacija naše produkcije pa je nujna in neodložljiva in takoj bi se morala pričeti pripravljati in že tudi izvajati. Seveda bi morali imeti strokovnjaki pri tem glavno besedo, a vsi brez izjeme bi morali sodelovati, ker je to zadeva vsega naroda, ne pa le nekaterih posameznikov. In ker je zadeva vsega naroda, ni le gospodarska stvar, temveč tudi že politična. Prav za prav je v tem sploh vsa politika, ki nam je danes potrebna. Iz gospodarskih razlogov nastaja dobra politika in danes po prenehanju strankarskih bojev imamo za takšno politiko tudi vso možnost. Še posebno možnost za zdravo gospodarsko politiko pa nam je dalo stabilizacijsko posojilo z zakonom o zlatem dinarju. Naravnost do razmaha more priti sedaj naše narodno gospodarstvo, če bomo seveda razumeli dolžnosti trenutka in jih tudi vršili.

Pogoj vsemu pa je, da zaupamo v lastno silo in svojo zvezdo. Naj prodre ta ali oni gospodarski princip, naj zmaga to ali ono stališče, vedno bomo mogli premagati vse ovire, če bo naše gospodarstvo na zdravih temeljih.

A tudi princip delitve dela zahteva tako. V tujem svetu in v raznih mednarodnih konferencah naj branijo naši diplomati naše stališče, brez ozira na njih delo pa moramo mi doma tudi na svoj način odpravljati vzroke gospodarske krize. Ne držati križem rok, ko delajo drugi, je pogoj vsega uspeha. Ne pa tudi obupavati, ko je že z majhnim naporom mogoče doseči zboljšanje. Zato pa še enkrat: zidati je treba na lastno moč, zanesti se na lastno silo, ker v tej zavesti je prvi in najmočnejši impulz za ustvarjajoče delo. V njem pa je izhod iz krize.

Trčenje dveh angleških letal

London, 19. maja. AA. V zalivu Morayfirth sta trčili skupaj dve letali. Pri tem sta se ubila dva pomorska častnika.

Tretji kongres mednarodne advokatske zveze

Kongres je sprejel predlog Jugoslavana Stefanovića o preprečitvi napadalne vojne

Bruselj, 19. maja. AA. Tretji kongres mednarodne advokatske zveze je končal svoje delo v Luxemburgu. Izmed 14 držav, ki so članice zveze, so prisostvovali kongresu zastopniki 11 držav. V toku zasedanja kongresa so sklepali o 10 važnih vprašanjih, ki so bila na dnevnem redu. Med njimi je bilo vprašanje pravnih ukrepov proti agresivni vojni, predlog o ustanovitvi mednarodnega sodišča. Ustanovitev posebnih razsodišč za izgon tužcev, razširitev advokatskih pravic pri vseh sodiščih itd. Delegacija kraljevine Jugoslavije je bila

sestavljena takole:

Dr. Ivo Politeo iz Zagreba, dr. Stefanović iz Beograda in dr. Popović iz Beograda. Poročilo francoskega odvetnika Sarand, ki je vsebovalo predlog o mednarodnem sodišču, je sprejel kongres s posebnim zadovoljstvom. Sprejel je tudi predlog jugoslovanskega delegata dr. Stefanovića o preprečitvi agresivne vojne. Jugoslovanski advokat dr. Politeo je bil izvoljen v eno posebnih komisij. Delegete je sprejela v posebni avdijenci vojvodinja v svojem dvorcu. Prihodnji kongres bo v Haagu.

Zaključek kongresa Mednarodne ženske zveze

Resolucija o razorožitvi in gospodarskem sodelovanju

19. maja. 1. Danes dopoldne je konferenca ženske zveze za mir nadaljevala svoje delo. Konferenco je ob pol 10. dopoldne otvorila predsednica zveze g. Ashby in dala takoj besedo gđ. Morganovi, predsednici komisije za mir v Veliki Britaniji. Morganova je podala zelo izčrpno poročilo, ki so ga prisotni sprejeli z odobravanjem.

Konferenca je nato prešla k vprašanju, kako bi mogle žene vplivati na javno mnenje. O tem vprašanju je govorila zastopnica našega ženskega pokreta dr. filozofije Ksenija Atanasijević. Za njo je govorilo še več navzočih, nato pa je g. Ashby predlagala tole resolucijo: Konferenca mednarodne ženske zveze za mir izraža globoko zadovoljstvo in je prepričana, da bo mednarodna razorožitvena konferenca, ki se bo vršila 1. 1932, izpolnila narodom velike in upravičene nade, če bo uresničila pravo in znatno znižanje oborožitve. Versailleska mirova pogodba je z razorožitvijo nekaterih narodov napravila začetek za splošno razorožitev. Pakt Društva narodov kakor tudi Kellogov pakt merita v prvi vrsti na razorožitev in na ohranitev svetovnega mira. Če bi se znižanje oborožitve izvedlo, utegne priti do novih katastrof. Če pa vlade sprejmejo stališče te konference in na-

pravijo resničen pričetek razorožitve, bo jamstvo za mir zagotovljeno. Vlade bodo morale takoj postopati po želji narodov, pri katerih so žene važen element. — Resolucija je bila sprejeta soglasno.

Nato je g. Ashby predlagala še drugo ekonomsko resolucijo tele vsebine: Konferenca Mednarodne ženske zveze za mir uvideva, da svetovna gospodarska kriza kaže na propad starih metod trgovske in finančne konkurence. Zato podpira z vsemi močmi prizadevanje, ki jih ima DN, da ustvari sistem mednarodnega sodelovanja. Konferenca zahteva od vseh deželinih zvez, naj pri svojih vladah delajo na to, da sprejmejo odločitve ženske gospodarske konference. Konferenca se obrača posebno na vsa evropska društva in jih prosi, da ojačijo svoje delo, ker je gotovo, da more samo gospodarsko neorganizirana Evropa kompromitirati svetovni mir. — Tudi ta resolucija je bila soglasno sprejeta.

Zvečer ob 6. se je vršila zaključna konferenca Mednarodne ženske zveze, na kateri je govorila g. Atanasijević o feminizmu in pacifizmu. S tem je bilo tridnevno delo ženske konference za mir zaključeno.

Trinajsti dan zagrebskega procesa

Včeraj se je začelo zasliševanje prič

Zagreb, 19. maja. k. Danes — na trinajsti dan procesa proti Hraniloviću in tovarišem — se je pričelo zasliševanje prič. Predsednik je zaslišal najprej železniškega namestnika Maksaa Šlegla, Mateja Jurmana, Janka Dijanica in Petra Šabana o dogodkih, ki so se pripetili na železniškem mostu preko Lomnice. Teroristi so bili pod ta železniški most nastavili mino.

Tramvajski sprevodnik iz Velike Gorice Jurman je silil v usodni noči močno detonacijo in videl železniški most ves v dimu. Zatem je čul, kako je vlak, ki je drvel preko železniškega mostu, lomil neko železo pod kolesi. Takaj nato je odrzel tudi Simplon Orjent ekspres.

Železniški uradnik Šlegla je povedal, da je bila mina položena zelo nestrokovnjaško in da ni mogla onesposobiti mostu za promet, toda povzročila bi bila lahko iztirjenje simplona. Le srečen slučaj je bil, da se to ni zgodilo.

Tudi pastir Imbro Stepanić je siljal eksplozijo in takoj nato videl dva človeka, ki sta šla od Velike Gorice preko polja proti Zagrebu med železniško progo in vasjo Lomnica.

Nobena izmed zaslišanih prič ni videla krivcev.

Zatem je bila zaslišana Marija Pospisil, mati Zvonimirja Pospisila, ki je pobegnil v inozemstvo. Kot priča je razvala po zakonu o pričevanju glede sina. Dejala je, da je prišel k njenemu sinu v vas Hrašće neki mladenič, ki ji je bil predstavljen kot oni, ki bo pomagal po-

praviti avtomobil. Ko so ji pokazali Križnjaka, je zmajala z glavo in dejala, da je edino po glasu sličen onemu mladeniču.

Nato so zaslišali detektiva Markovića, ki je bil dodeljen oni skupini detektivov, ki so pripravili zasedo okrog stanovanja Zvonimirja Pospisila. Priča je opisala, kako se je izvršila aretacija Križnjaka v Pospisilovem stanovanju. Pospisil je stanoval v Vlaški ulici 65 pri nekem delavcu. Zasedo so pripravili ob 20. uri. Prej so se preiskali stanovanje in čakali okrog 1 uro. Tedaj je nekdo potkal na vrata. Prišlec je vprašal, če je Pospisil doma. Tedaj so ga obstopili agentje. Pri njem so našli revolver s tremi polnimi magazini patron. Aretiranec je dejal, da se imenuje Kružman. Pri njem so našli tudi njegove dokumente. Odvedli so ga na policijo in tam je bil zaslišan.

Detektiv Jerko Anzulović prav tako obširno pripoveduje o Križnjakovih aretaciji. Branitelj so se zanimali, v kakšnih okoliščinah je Anzulović ustrelil z revolverjem. Križnjak je dejal, da mu je Anzulović streljal med noge, da bi ga prisilil k izpovedi. Anzulović pa je danes izjavil, da je tedaj, ko je čakal v zasedi, odložil revolver in da se je ta tisti hip, ko ga je hotel pobrati po aretaciji Križnjaka zaradi njegovega nerodnega giba sam sprožil. Branitelj Križnjakov je predlagal, naj se priča ne zapriseže, a državni tožilec je bil proti temu predlogu. Proces se bo jutri nadaljeval.

Smrt fašistovskega poslanca

Trst, 19. maja. v. Včeraj zjutraj je v Turinu umrl 32letni fašistovski poslanec in bivši voditelj fašistovskih sindikatov v Trstu Lino Domeneghini. V Trstu je izdajal sindikalno glasilo »Fiamma«, ki ga je pa izrabljal za svoje politične in literarne izbruhe predvsem proti »tujcem« — Jugoslovanom Juljske Krajine. Znano je, da je Domeneghini pripravil mnogo Slovencev, Nemcev in celo Belgijcev ob delo. »Fiamma« je tudi započela borbo proti slovenskimi v cerkvah. Lani pa, ko mu je zmanjkalo drugih nasprotnikov, je prišel Domeneghini nasprotovati tudi onim Italijanom, o katerih je bilo znano, da so pred vojno simpatizirali z rumeno-črnimi avstrijskimi barvami. To so občutili predvsem goriški Italijani. Afera, ki jo je imel lani z voditeljem tržaških industrijcev Banellijem, pa je bila vzrok, da so ga odstavili z njegovega mesta in položaja v Trstu in ga premestili. Kmalu po njegovem odhodu je prenehal izhajati tudi zloglasna »Fiamma«.

Lovska sreča angleškega poslanika

Ljubljana, 19. maja. AA. Angleški poslanik na našem dvoru g. Henderson je bil te dni v spremstvu direktorja šumske uprave v Ljubljani g. ing. Božiča in ravnatelja dvorskih lovišč ing. Dimnika na lovu v Kamniških planinah. Poslaniku Hendersonu je bila lovška sreča mila, kajti ustrelil je izredno lepega ruševca. S snočnjim brzovlakom se je poslanik Henderson vrnil v Beograd.

V višini 4400 m je skočila iz letala

Leipzig, 19. maja. AA. Znana pilotka Lola Schroeder Woreschou je skočila v višini 4400 m iz letala. Pristala je srečno. S tem skokom je postavila pogumna letalka nov svetovni rekord. Padala je 20 minut. To je bil njen 119. skok iz letala.

Priprave za letalski miting v Zagrebu

Zagreb, 19. maja. k. O priliki letalskega mitinga, ki bo v Zagrebu za binkošti, bodo krstili tudi avijon zagrebskega aerokluba. Posebna delegacija kluba je bila danes pri nadškofu dr. Bauerju in ga zaprosila, da bi letalo sam krstil. Škof je to obljubil.

K zagrebski letalskim svečanostim pride tudi miss Spooner, ki se je udeležila zadnjega italijanskega mednarodnega letalskega mitinga, kjer je dosegla častno mesto in 3. nagrado. Takrat sta jo doleteli tudi dve težki nezdodi. Zlomil se ji je propeler, drugi pa se je poškodovalo krilo njenega letala. K sreči pa se je sama nepoškodovano rešila.

Upokojitev državnih svetnikov

Beograd, 19. maja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja sta na predlog predsednika ministrskega sveta upokojena državna svetnika Ilija Djukanović in Milisav Rajković.

Beograd, 19. maja. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je bil odločen na predlog predsednika ministrskega sveta državni svetnik Ilija Djukanović z redom sv. Save I. stopnje, državni svetnik v pokloju Milisav Rajković pa z redom sv. Save II. stopnje.

Premestitve in imenovanja

Beograd, 19. maja. 1. Z odlokom pravosodnega ministra sta po službeni potrebi premešena kancelist 10. skupine Heber Joža od okrajnega sodišča v Kočevju k okrajnemu sodišču v Novem mestu in pisarniška oficijalka 8. skupine Čekić Anka od višjega deželnega sodišča v Ljubljani k deželniemu sodišču v Ljubljani. Postavljena pa je Stare Terezija, pisarniška pravica pri deželniemu sodišču v Ljubljani, za kancelistko 10. skupine pri višjem deželniemu sodišču v Ljubljani.

Vprašanje sreskih potnih doklad

Beograd, 19. maja. AA. Na vlogo pokrajinske zveze industrijcev v Zagrebu je finančni ministar pristal, da se sreske potne doklade ne plačujejo. Ministrstvo za zgradbe pa je izrazilo mnenje, naj se te doklade plačujejo. Radi tega se sestane kmalu konferenca med predstavnicami ministrstva za finance in ministrstva za zgradbe, ki bo pretresala to vprašanje in sprejela sklepe.

Volilna kampanja na Romunskem

Bukarešta, 19. maja. n. Kakor znano se je v Romuniji pričela volilna borba. Vlada se z madjarsko stranko ni mogla sporazumeti, pač pa je sklenila zvezo z Nemci in Zidi. Postavila je nekatere Nemce in Zide na svoje liste. Obenem je vlada ustanovila madjarsko reformno stranko, ki bo povsod postavila svoje kandidate, kjerkoli bo madjarska stranka pri volitvah samostojno nastopila.

Samomor beograjskega dijaka

Beograd, 19. maja. 1. Včeraj je izvršil samomor Milan Nikolić, dijak srednje tehnične šole. Ob 5. popoldne je 7 km pred Beogradom skočil pod niški potniški vlak, ki ga je povozil in razmesaril. Nikolić je v svojih beležkah navedel kot vzrok svoje smrti: Napravil sem to zato, da bi bila ena budala manj na svetu. Truplo so prepeljali na prosekuro, da ga tam obducirajo.

Madjarska nasilja nad našo manjšino v Mohaču

Praga, 19. maja. o. »Narodny Politika« pri naša pod naslovom »Pravice jugoslovanske manjšine na Madjarskem« tole poročilo: Mohački pravoslavni duhovnik Nikola Grigoričević je protestiral proti pomadjaranju vzhodne pravoslavne cerkve v Mohaču in proti otvrtvi madjarske šole v Lorevu. Protestiral je, ker se je v tem srbskem mestu osnovala madjarska šola. Zaradi tega protesta je bil obtožen, da je razžalil madjarski narod, in je bil obsojen na poldrugeto leto ječe in na izgon iz Madjarske za vselej. Grigoričević je bil takoj po obsodbi odveden v ječo.

Ameriški list o zagrebskem procesu

Newyork, 19. maja. o. »Newyork Times« pri naša v eni svojih zadnjih številok brzojavko iz Beograda, v kateri v kratkih potezah poroča o kazenski razpravi proti skupini hrvatskih separatistov, ki so obtoženi zaradi konspiracije proti svoji domovini. Dopolnilnik se posebno bavi z izjavami posameznih obtožencev, iz katerih se vidi, da jim je pomagalo največ tihotapljenje raznega streljiva preko jugoslovanske meje, pri čemer so jih podpirala madjarska obmejna oblastva.

Justifikacija morilca Nikolića

Niš, 19. maja. 1. Včeraj dopoldne je kolegij okrajnega sodišča s predsednikom Stevičem naznanil svoj čas obsojenemu zločincu Nikoliću Bogomilu, da je razsodba, s katero je bil zaradi umora pokojnega opančarja Dušana Manojlovića, obsojen na smrt, postala izvršna. Zločinec je naznanilo mirno sprejel na znanje. Danes zjutraj ob 5.30 ga je krivnik Hart s svojim pomočnikom na dvorišču sreskega načelstva obesil. To je druga izvršitev smrtne obsodbe z obsejnim, ki je bila v mejah predvojne Srbije izvršena po novem kazenskem zakoniku.

Zaroka brata bolgarskega kralja

Berlin, 19. maja. n. Brat bolgarskega kralja princ Kiril se je zaročil z nadvojvodinjo Kiro, hčerko kneza Cirila, ki je pretendent na ruski prestol.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 19. maja. d. Od časa do časa oblačno in deževno, temperatura bo padla.

Pred velikim izletom ameriških Slovencev v domovino

Cleveland, začetkom maja. Kranjsko-slovenska katoliška jednota priredi koncem junija izlet v staro domovino, ki se ga bo udeležilo več sto ameriških Slovencev. Priprave za izlet so v polnem teku. Da se bo potovanje vršilo kolikor mogoče gladko brez zadržkov in sitnosti, pošlje Cunard družba 20. maja v stari kraj svojega dolgoletnega zastopnika Johna Kampotiča, ki se bo pravočasno vrnil v Ameriko in bo potem spremljal izletnike v staro domovino.

Iz poročil, ki jih prejemo iz stare domovine, je razvidno, da se vršijo v Ljubljani velike priprave za sprejem izletnikov naše jednote in da nas naši rojaki onstran morja pričakujejo z odprtimi rokami. Tako nam piše med drugim prelat dr. Lambert Ehrlich, predsednik Misijonske duhovniške zveze v Ljubljani.

Slovenija je vzradoščena, ko bo mogla letos

pozdraviti na domačih tleh številno zastopstvo naših bratov iz Amerike pod vodstvom Katoliške Jednote.

Misijonska duhovniška zveza ljubljanske škofije vodi v Sloveniji posebno akcijo za proglasitev za blaženega škofa Baraga. V dogovoru s prevzvišenim škofom dr. Rožmanom se bo vršilo 12. julija v Ljubljani posebno Baragovo slavlje.

Istočasno nameravamo prirediti misijonsko razstavo s posebnim ozirom na Barago. V tem smislu smo pisali tudi na Baragovo Zvezo, ki se, mislimo, zelo zanima za Barago. Tu v domovini računamo s tem, da bo skupna Baragova proslava zelo utrdila vezi med nami in vami.

Veliki izlet KSK jednote se bo vršil na velikem parniku Cunard družbe »Berengariac«, ki odpluje iz Newyorka 20. junija t. l.

Obmejni delavci pozdravljajo svojega bana

Ustanovitev nove sokolske čete v Logarski dolini

Luče, 18. maja.

Podružnica Narodne strokovne zveze v Lučah je priredila v nedeljo 17. maja zjutraj zborovanje delavstva. Zborovanje je bilo zelo lepo obiskano. Na zborovanju je govoril tajnik NSZ g. Kravos iz Ljubljane. Govornik je orisal vso bodočo delavca v današnjih časih, ki pod silo razmer trpi kot še nikdar prej. Velika uteha težko živčnemu delavstvu je pa skrb sedanjega bana dr. Marušiča ne samo za rudarja, nego za vse delavstvo. Delavci so vzradoščeni vzklikali banu in stavili predlog, da se bana Dravske banovine brzojavno pozdravi.

Z velikim navdušenjem je bila soglasno sprejeta naslednja brzojavka: »Banu dr. Marušiču, Ljubljana. — Narodno delavstvo, zbrano 16. maja v Lučah, Vas udano pozdravlja in Vam želi mnogo uspeha v Vašem tako plodnem delu za napredek narodnega pokreta. — Podružnica Narodne strokovne zveze, Luče.«

Tajnik g. Kravos je pozval zborovalce, naj se trdno oklenejo svoje strokovne organizacije, ki je edina narodna organizacija v obmejnem severnem delu Logarske doline. Lepo uspelo zborovanje je zaključil tajnik podružnice gosp. Kocijan z zahvalo g. tajniku in zborovalcem. — Podružnica Narodno strokovne zveze v Lučah pripravlja ustanovitev sokolske čete, ki je v tem obmejnem kraju zelo potrebna.

Z občnega zbora Čitalnice v Poljčanah

Za likvidacijo društva in prid Sokola in proti njej

Poljčane, 18. maja.

V nedeljo je bil ob precejšnji udeležbi članstva pri Gajšku 13. redni letni občni zbor Čitalnice. Ker je bila na programu med drugim tudi likvidacija društva in prid Sokola, je vladalo zanj veliko zanimanje.

Poročilih odbornikov je izvajal predsednik Čitalnice tako-le:

Iz poročil odbornikov ste razvideli, da je delovanje našega društva zadnje mesece na mah prenehalo, in to z dnem, ko je bil pri nas ustanovljen Sokol, ki smo ga takorekoč ustanovili večina čitalničarji. Delovne sile so se od Čitalnice odcepile na Sokola. Ker novih sil ni, je Čitalnica primorana ali životartiti ali pa položiti svoj dar na oltar Sokola. Ker bi zaradi nedelavnosti Čitalnica propadla, je večina današnjega odbora uvidela, da bi bil tak korak najpametnejši. Res je, da težko izročamo lep inventar in lepo premoženje okrog 15.000 Din, toda, če pomislimo, da ga izročamo društvu, ki ima poleg drugih tudi naše cilje in če delujejo

v njem tudi vsi naši odborniki, se nam s te strani ni bati ničesar.

Večina navzočih je pritrjevala, bili pa so nekateri tudi proti likvidaciji, zlasti starejši, ustanovni člani, ki se težko ločijo od društva. Vendar pa se bodo, upoštevajoč stari in toli preizkušeni pregovor, da le sloga rodi moč, uklonili končno tudi oni v prid skupnosti.

Ker ni bilo navzočih tri četrtine članstva, kot je to potrebno po pravilih za razpust, je zbor izglasoval spremembo pravil, tako da je razpust društva mogel ob navzočnosti večine vsakega števila članstva. Za tem je bil izvoljen ponovno stari odbor.

Tako je zdaj razpust društva le še bolj formalnega značaja. Takoj po spremembi pravil bo namreč sklican izredni občni zbor, ki bo izvedel likvidacijo. Do tistega časa pa bodo odpadli tudi še predsodki nekaterikov, ki danes še omahujejo in oklevajo. — ank —

Vpliv morja na človeško zdravje

Ker priredi »Jadranska Straža« o Binkoštnih izlet na morje in ker se začenja pomladna in poletna kopališka sezona na naši lepi revijeri, zato ne bo odveč, ako prav na kratko premislimo, kako ugodno in učinkovito vpliva in deluje morje na zdravje. Teoretično analizo bomo tukaj opustili, pač pa hočemo pokazati, kako deluje zdravstvena moč morja na ljudski organizem.

Morje deluje na človeški organizem najprvo direktno kot morska voda, a indirektno s svojim posebnim blažilnim zrakom in milo klimo.

Morski zrak se odlikuje s svojo kemično sestavo, čistoto, vlago in temperaturo. Kemična sestava morskega zraka ima to posebnost, da je v njem več oz. o. m. Morski zrak vsebuje tudi natrijevo sol, ki nastaja vsled udarjanja in penjenja valov, a jodova in bromova sol prihaja po razpadanju gotovih morskih bilk.

Čistost morskega zraka se odlikuje v tem, ker nima skoro nobene prašine in škodljivih bacilov, dočim je istih na kopnem vse polno. In čim bolj je odprto morje, tem manj je prašine, ker manjka dima in prahu, ki ga na suhem proizvaja vsakdanje organsko življenje raznih snovi. S prahom potujejo razne klice, toda teh je na brezprašnem morju zelo malo. V čistem morskem zraku tudi močnejše deluje solnce (insolacija) čigar ultravioletni žarki imajo zdravilni vpliv na mnoge bolezni.

Temperatura na morju je bolj enakomerna, ker se morje težje segreje in tudi težje ohladi, tako da se previsoka in prenizka temperatura nekako izenačuje in ublažuje. Posledica enakomernih morskih klimatičnih pojavov je, da je dnevna in nočna razlika v temperaturi manjša in iz teh vzrokov ravnotako letna in zimska. Zato so človeški dihalni organi mnogo manj izpostavljeni hitrim in močnim izpremembam temperature in prehlada. Naša mesta in kraji na Jadranu imajo polvlažno toplo klimo kakor druga slična mesta in kraji v Italiji in na Francoski revijeri. Nadaljni učinek delova-

nja morja na človeški organizem je termijski (toplotni), ki ga proizvaja sveža morska temperatura, kajti srednja morska temperatura na Jadranu znaša od 22° do 27° C. Seveda temperatura na Vel. Oceanu je dosti bolj hladna.

Naposled obstoja mehanično delovanje morja v vednem gibanju valov in izmenjavanju plime in oseke, a ravno to ima velik pomen za čistost zraka in zdrave klime sploh. — Vse to »večno« gibanje deluje in vpliva blagodejno na človeško kožo in na cel organizem ter ga okrepuje in ojačuje. Človek na morju postaja bolj miren, vesel in zadovoljen ter dobi slast in tek za jed ter veselje za delo. — Zato je za nervozne, izmučene in utrujene ljudi, zlasti za rekonvalescente in bolehnike bivanje na morju, kopanje v morju in zlasti pa potovanje po morju jako priporočljivo, četudi le za malo časa. O bivanju, kopanju in potovanju po morju pa prihodnjič nekaj besedi in misli. — O tem predmetu piše dr. med. Rafo Ferri v svoji brošuri: More kao izvor zdravlja. Split 1928. Naklada izvrš. odbora Jadranske Straže. Cena 8 dinarjev. Dr. Moravski.

Nove cene na cestni železnici v Ljubljani

Veljale bodo od meseca junija, ko bo otvorjena proga Vič — Šiška

Ljubljana, 19. maja.

Upravni svet Splošne maloželezniške družbe je na svojih seji 4. aprila t. l. odobril novo tarifo in razdelitev proge ljubljanskega tramvaja na delne proge.

Kakor je znano, je bila dosedanja proga električne cestne železnice dolga 5 km. Pred vojno je bila cena za vozne listke razdeljena na delne proge, po vojni pa se je določila enotna cena, ki je znašala zadnji čas Din 1'50 za osebo ne glede na dolgotost proge.

Po razširjenju cestne železnice v Šiško in na Vič in od Šiške do St. Vida bo vsa proga električne železnice dolga okrog 15 km. Glede na dolžino proge je bilo treba razdeliti progo na delne proge (pasove) in določiti ceno voznih listkov za posamezne delne proge. Celo progo, in sicer a) garnizijska bolnica — glavni kolodvor; b) Mestni trg — dolenski kolodvor in c) Vič — St. Vid je uprava cestne železnice razdelila na 15 delnih prog (pasov), in sicer:

1. garnizijska bolnica — cerkev sv. Petra, 2. cerkev sv. Petra — Mestni trg, 3. Mestni trg — pošta in kavarna Evropa, 4. pošta in kavarna Evropa — glavni kolodvor, 5. Mestni trg — Privoz, 6. Privoz — Dolenski kolodvor, 7. Vič — Stan in dom, 8. Stan in dom — Rimska cesta (vogal Gradišče), 9. Rimska cesta — Pošta in kavarna Evropa, 10. Pošta in kavarna Evropa — Frankopanska ulica (Keršič), 11. Frankopanska ulica — mitnica v Šiški, 12. mitnica — nova remiza, 13. nova remiza — Dravlje, 14. Dravlje — Trata, 15. Trata — St. Vid-Vižmarje.

Cena za posamezne delne proge 50 para, vendar mora vsak potnik plačati najmanj za 2 delni prog, t. j. 1 Din, četudi se ne pelje polni dve delni prog. Po tej ceni bi plačal potnik, ki se pelje n. pr. Od Šiške (mitnica) do glavne pošte (2 delni prog) 1 Din, od St. Vida do glavne pošte (6 delnih prog) 3 Din, od Mestnega trga do glavnega kolodvora (2 delni prog) 1 Din, od garnizijske bolnice do Mestnega trga (2 delni prog) 1 Din, od garnizijske bolnice do glavne pošte (3 delne proge) Din 1'50, od Viča do Rimske ceste (2 delni prog) 1 Din, od Viča do kavarne Evropa (3 delne proge) Din 1'50.

Opozorjamo gg. državne uradnike

naj ne pozabijo priskrbeti si v pravem času »Zakon o uradnikih« (U. Z.), ki je vsakemu državnemu uradniku potreben. Na razpolago imamo še manjše število izvodov. Zakon ima obširno stvarno kazalo in obsega 194 strani ter stane broširan 18 Din, s poštnino 19 Din. Naročite ga v upravi »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče št. 4.

uradnike

Cuida:

Farnmor

Roman

75

Del je dečka na rame, da je imel obe roki prosti, ker je bil zelo močan. Nato je dvignil žensko, ki se je polagoma zbuvala iz omedlevice. S tem dvojnimi bremenom je nastopil zadnjo pot k bregu. Ko je bil na sredi svoje nevarne poti, je oslepljiv blisk v križastih vijugah zahtal svetel ris na nebu. V tej svetlobi je nenadoma spoznal žensko, ki jo je nosil. V tistem hipu ga je napadla skušnjava, kakršne ni še preizkusil v svojem življenju. In to se je zgodilo baš v hipu, ko je mislil, da je zadostil grehu in si zaslužil odpuščanje. Dobro delo mu je vtisnilo v obličje pečat zadovoljnosti, v tem hipu pa so njegove poteze zadobile izraz srda in zaničevanja. Ko si je delal pot skozi besneče valove oceana, se je spomnil prizora iz pariškega hotela, ko ji je prisegel večno maščevanje in pogin. Nehote je izpustil pol mrtvo žensko v morsko globočino, iz katere je ni mogel več dvigniti. Tista ženska je bila Mařion Vavasour.

Nobeno človeško oko ni videlo strašnega dogodka na oceanu; temna noč in besneči vihar sta ga zakrila. In ko je nova ognjena črta razsvetlila prizor, so na bregu stoječi ljudje videli, kako drži nad vodo otroka in se bliža obrežju. Ko je stopil na suho in so mu hva-

ležni ljudje vzklikali in ga pozdravljali, se je opotekel ter se zrušil brez glasu na zemljo.

12.

Jutro se je naredilo, svetlo solnce se je smejalo nad jesenskimi šumami, nebo, zemlja in ocean so bili mirni, kakor da se več ne spominjajo sinočnje nevihte.

V slanih morskih globinah so vodne rastline oklepale trupla marsikaterih nesrečnejšev, ki so z dobrim upanjem zapustili svojo domovino in se napolnili v svet za srečo. Na obrežju so ležale v vrsti žrtve razjarjenih elementov. Njih blede obličja so gledala v nebo. Morje jih je dalo iz sebe. Ležala so trupla na obrežju, čakajoč, da jih zagrebejo v senci stare samostanske cerkve. Nihče ni žaloval za njimi, nihče ni vedel za njih imena. In ko je solnce vzhajalo ter pozlatilo obzidne vršice gradu, je viselo še neko življenje med zemljo in večnostjo. To je bilo Lucilijino življenje.

Lica so ji žarela, lasje so ji bili še mokri od morskih pen, ko je ležala z odprtimi, prestrašenimi očmi nezavestna v postelji. Videla se je na morskem obrežju, kjer je opazovala boj na življenje in smrt na temni, šumeči vodi. Njen pohlevni, ljubki glas je neprestano šepetal zmedenec besede. Zdaj je govorila z zanosno resnobo o črnih, velikanskih valovih, ki so ga hoteli požreti, zdaj o rožah na terasi, ki jih ni mogla prenašati, da sama ni vedela zakaj. Nato je pripovedovala o samotni, brezimni gomili pod bršljanom, kjer je stalo njeno ime. Ali so jo nameravali tam pokopati? Toda neprestano se je njena domišljija vračala k nevihti in bledim

mrličem, ki so plavali okrog nje, in v neznane globine, ki so njega pogoltnile in iz katerih se nikdar več ne povrne.

Groza je spreletela človeka, ki je poslušal te, v vročici izgovorne besede. Neprestano so omenjale nekega mrliča in v svoji sproščeni noči so izdale ljubezen, ki je bila edini smoter njenega življenja.

Na terasi, pod njenimi odprtimi okni je hodil gori in doli Farnmor in poslušal stokaajočo vročico bolnice. Zdaj je vedel, da ga ljubi. To odkritje ga je spočetka navdalo z radostjo in srečo. Zdaj mu je ne bo nihče iztrgal! Ko pa je pomislil o posledicah tega odkritja, se je zgrozil. Kako bi mogel postati njen ženin on, morilec njenega očeta!

Okrog poldne je stopil v grad in hotel k njej v sobo. Na pragu je našel mater, ki ga je hotela zavriniti.

»Pusti me, moram k njej,« je prosil, »jaz ji nadomestujem očeta.«

Lucilija je ležala na svoji postelji, obličje ji je bilo obrnjeno proti njemu, oči pa so ji gledale divje in zmedenno, ko so njene ustne prestrašeno klicale njega, ki ga je videla še vedno v boju z elementi. Slišal je njen tožljivi, brepeneči klic in uvidel, da če je mogoča sploh kakšna rešitev, jo more edino on rešiti. Stopil je iz sence, kjer je stal, in se približal njeni postelji. Rahlo jo je prijel za roko, in kakor je bil v notranjosti razburkan, vendar je bil njegov glas miren, ko je rekel: »Poglej me, Lucilija, jaz sem pri tebi, saj nisem več v nevarnosti — in če sem jaz pri tebi, kdo ti more kaj žalega narediti?«

Agitirajte za »Jugoslovana«!

Jz Dravske banovine

d. Oficijelni ilustrirani katalog XI. ljubljanske velesjeme izide ob otvoritvi istega, t. j. dne 30. maja 1931. Samozaložbo je prevzela tvrdka Aloma Company v Ljubljani. Katalog bo letos povsem priročno urejen ter bo tako obsežen in pregleden, da bo vsakemu trgovcu preko celega leta zamogel služiti kot izčrpan svetovalec pri iskanju trgovskih zvez.

d. Šolska mladina ima za obisk letošnjega XI. ljubljanske velesjeme znižano vstopnino po Din 3— za učenke, oziroma učenca, ako je obisk skupen pod vodstvom gg. učiteljskega, na kar opozarjamo šolska vodstva.

»PAN« OVRATNIK JE LEPO SNEŽNO BEL. 943-17

d. Potujoča Peruškova razstava v Ameriki. V Ameriki se vrši potujoča razstava v Ameriki živčnega slovenskega slikarja Peruška, ki se je nedavno mudil v stari domovini. Razstavljenih je okoli 60 slik z motivi iz Slovenije in Nove Mehike.

Obledele obleke barva v različnih barvah in plisirana tovarna Jos. Reich. 398-2

d. Organizacija dimnikarskih pomočnikov vstopila v NSZ. Strokovna organizacija dimnikarskih pomočnikov v Ljubljani je imela na praznik 14. maja svoj redni občni zbor, kateremu je predsedoval g. Juh. Po poročilih odbornikov so izvolili nov odbor, kateremu načeluje zopet g. Franc Juh. Zborovalce je pozdravil v imenu Zadruga g. Udovč, v imenu NSZ pa g. Kravos. Zborovalci so soglasno sklenili spremembo pravil, tako da se včlani organizacija pri Narodno strokovni zvezi in ima odslej svoje lokale v tajništvu Narodno strokovne zveze v palači Delavske zbornice.

Površnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri tvrdka J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12. 998

d. Usmiljenim srcem oddamo 18 mesecev starega dečka za svojega. Otrok je zdrav in krepak. Natančnejša pojasnila da državna Kraljeva zaščita dece in mladine v Celju.

d. V Ameriki aretirani Slovencev radi umora. V Buenos Airesu so aretirali Franca Kambiča, doma iz Črnomlja v Beli Krajini, radi umora, ki ga je izvršil pred dvema letoma. Ustrelil je Ivana Perinčiča, nakar je pobežnil iz Buenos Airesa in se uspešno skrival dve leti. Ko se je zdaj vrnil, misleč, da je že vse pozabljeno, ga je spoznal neki rojak, ki je bil navzoč pri umoru, in ga takoj ovdaril policiji. Kambič pravi, da je ustrelil Perinčiča v silo. Branu. V Argentino je prišel pred tremi leti in je star 21 let.

d. Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12. 600

d. Za pomladanske izlete Vam nudi najbogatijo izbiro »provijant« velemesarija Slamič na Gosposvetski cesti. 1164

d. Vremensko poročilo. Včeraj je kazal barometer v Ljubljani 753,4, termometer 15,1, relativna vlaga 89%, smer vetra SSW, oblačnost 10, dež (15,6 mm). V Mariboru je kazal barometer 751,4, termometer 14,2, relativna vlaga 90%, tiho, oblačnost 8, dež (0,1 mm). Najvišja temperatura je bila v Mariboru 21,2 (13,2), v Zagrebu 24,1 (14), v Beogradu 30,2 (16,9), v Sarajevu 28,8 (12,4), v Skoplju 29,2 (15,3), v Splitu 21,4 (14,7), na Rabu 20,2 (13,2), na Visu 19,9 (11,6). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Sreda, 20. maja 1931: Bernard, sp. Pravo-slavni: 7. maja, Akacije.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

* Seja občinske uprave ljubljanske ne bo danes, kakor je bila sklicana, pač pa jutri v četrtek 21. maja t. l. ob 17. uri v mestni dvorani z istim dnevnim redom.

* Vitezslav Novak, eden najslavnejših sodobnih čeških skladateljev, praznuje letos 60 letnico svojega rojstva. V proslavo tega dogodka bo v petek 22. t. m. v Filharmonični dvorani javna produkcija konservatoristov, na kateri se bodo izvajale Novakove skladbe.

* Drevi ob 20. uri je v dvorani Delavske zbornice delavski prosvetni večer »Zarje« in »Svobode«.

* Mestna plinarna bo priredila danes ob 20. uri v šentjakovski šoli (vhod iz Florjanske ulice) predavanje o plinski kuhinji. Vstop prost! Vabljeni vsi!

* Odprta noč in dan so groba vrata. Umrli sta Alojzija Baumgartner, 32 let stara, šivilja, Vidovdanska c. 9 in Marija Lipuš, 2 leti stara, hči davčnega sluga, Vodovodna c. 56. Blag jima spomin! Zaljubljen naš sožalje!

* Iz bolnice, 7-letnega cerkovnikovega sina Alfonza Uršiča z Ježice je povozil neznan voznik. — 40-letnega delavca Franca Kokalja iz Detale vasi pri Trzinu sta napadla žena in svak in ga vsak zabolil z nožem v glavo. — 10-letni šolarček Marjan Keršič iz Kolodvorske ulice 29 je v šoli padel in se poškodoval na bradi. — 18-letnemu sinu progovnega paznika državne železnice Ivanu Macarolu z Gajevce 196 je pri telovadbi na Prulah padla šipa na noge in ga hudo poškodovala. — 69-letni posestnik in župan Anton Jurko iz Stare

Glazute pri Jurklostru je doma padel z voza ■ Stanje v Kamniških planinah ponesrečene Mimi Pakičeve je precej povoljno in je upati, da bo v kratkem okrevala.

* Zatvoritev poti. Prehod skozi Lattermanov drevored, ki vodi od spodnjega dela bivšega otroškega igrišča mimo velesjemske paviljonov proti pivovarni Union, bo od 25. maja do 13. junija t. l. zaradi prireditve velesjeme zaprt.

* Stanja Jutriša, mlada dramatična sopranistka, v topi v »Večnem mornarju« kot Senta v četrtek 21. t. m. Pevka, rodom Hrvatica, je učenka tukajšnje konservatorije. Poleg lepe zunanosti ima izrazit dramski talent ter svež, prodoren glasovni material. Četrtekova vprizoritev bo za red D.

* Danes vprizori Simončič-Sivčeva opera »Oj, ta prešmentana ljubezen«. Partijo Metke poje gdč. Arkova. Dirigent dr. Švara, režiser g. Povhe. Predstava je za red E.

* Mestna zastavljavnica v soboto 23. maja radi čiščenja uradnih prostorov ne bo poslovala. Redni dražbi v oktobru 1930 zastavljenih predmetov bo imela za dragocenosti (zlatnino, srebrnino itd.) 6. maja, za efekte (perilo, obleke, stroje itd.) 12. maja t. l. od 15. ure dalje v uradnem prostoru na Poljanski cesti št. 15.

* »Kumerce« — nova senzacija v Ljubljani. Zadnje tedne so gnetje Ljubljank in Ljubljanci v I. nadstropje v Tavčarjevi ulici 2, kjer prodaja Commerce d. d. po zelo nizkih cenah manufakture. Francoski naslov tvrdke je pa za Ljubljance pretežek in prekrstili so jo v domače »kumerce«, čeprav ne dobijo tu kumaric, temveč angleško blago, nogavice, robce itd. V prodajnih prostorih se včasih kar stopo za lep kos platna. Tvrdka kupuje blago od ljudi, ki so v plačilnih težavah ali kaj sličnega in ga dobi pod nabavno ceno ter ga more zato tako poceni prodajati. Njeno geslo je: »Plačaj takoj, zato pa dobiš poceni!« Torej čisto ameriško! Saj smo pa tudi že sili tistih večnih obrokov. Tvrdka se zaveda pomena reklame, stranke pa tudi dobro postreže in ima njena časopisna reklama predvsem zato tolik uspeh.

Maribor

m. Akademija Napredka. SJSU Napredek priredi v proslavo svoje desetletnice v petek, dne 22. t. m. v Narodnem gledališču akademijo pod pokroviteljstvom ravnatelja g. Jakoba Zupančiča. Začetek točno ob 20. uri. Cene dramske.

m. Jezikovni tečaj JČLige. Tečaj češkega jezika, ki se vrše pod okriljem Jugoslovanske českoslovaške lige, bodo zaključeni v nedeljo dne 7. junija s popoldanskim izletom k Sv. Urbanu, katerega se udeleži tudi vsa češka kolonija v Mariboru in člani JČLige.

m. Poroka. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: Štefan Balažič, krojač in gdč. Veronika Muhličeva, zasebnica; Emerik Drnovšek, knjigovodja in gdč. Marija Dajčmanova, zasebnica; Viljem Belec, ključavničar državnih železnic in ga. Julijana Ferkova, roj. Bezjakova, tkalka; Jože Jeglič, hišni posestnik in gdč. Jožefa Majcnova, hči posestnika, Avgust Moser, kmečki sin in gdč. Terezija Vukmanova, kmečka hči; Metod Sprger, sodni uradnik in ga. Ljudmila Mu-

Jz drugih banovin

Prestolonaslednik Peter v razgovoru s kmetico

Iz Splita poročajo, da dela ob lepem vremenu Nj. Vis. prestolonaslednik Peter s kraljevičji kaj rad krajše ali daljše izlete. Kamor pride, povsod vzradost s svojo navzočnostjo prebivalce. Vsi ga prisrčno pozdravljajo in so srečni, da so ga videli. Spličani in kmetje v okolici so upravi zaljubljeni v svoje kraljeviče, posebnost srečni so pa otroci, če jih morejo kje srečati.

V soboto so kraljeviči šli na sprehod do Sv. Martina v Poljicah. Na polju so se ustavili in se razgovarjali med seboj po angleško. Po isti poti je prišla kmetica Nikolina Vuleta, ki je bila delj časa v Ameriki, kjer se je naučila dobro angleščine. Ko je opazila kraljeviče, je obstala in jih vsa srečna ogledovala od daleč, ko je pa slišala, da se pogovarjajo po angleško, je pristopila bližje in se vmešala v njih pogovor. Prestolonaslednik Peter se je s kmetico takoj zapletel v živahen pogovor in se je čudil, da ume angleški. Kmetica mu je pojasnila, da se je tega jezika naučila v Ameriki. Prestolonaslednik jo je vprašal, kako živi in kmetica mu je na vsa vprašanja odgovarjala. Nikolina je bila tako navdušena od prestolonaslednikove ljubeznivosti, da mu je podarila šopek poljskega cvetja.

Hajduku Babejiću za petami

Iz Despotovca poročajo, da so oblasti našle sled za zloglasnim hajdukom Ivanom Babejićem, ki je prizadejal prebivalstvu prejšnje moravske in požarevske oblasti mnogo gorja in ki se sam naziva za »gorskega carja«. Na vesti ima mnogo zločinov, toda s pomočjo svojih pristavev se je vedno dobro skrival in mu niso mogli do živga. Pred meseci je nenadoma izginil. Nihče ni vedel, kam se je zatekel. Postal je v tem času že pravljica figura. Pred dnevi so mu pa oblasti zopet prišle na sled. V tem času se mu je namreč pridružil hajduk Gligoričević iz vasi Vrlan.

Orožniki so pripravili napad na razbojnika, ki sta se skrivala v Stenjevskih pečinah. Patrola je vodil orožnik Jurišić, ki se je približal hajduku na nekaj korakov in ga pozval, naj se uda. Nesreča je hotela, da se njegova puška ni sprožila, v tistem trenutku je ustrelil pa tudi že hajduk in smrtno zadel orožnika

letova, rojena Leskovarjeva, zasebnica; Franc Kostanjevec, delavec in gdč. Marija Spelcova, delavka; Anton Kranjc, posestnik in gdč. Matilda Skrbniškova, hči posestnika; Ivan Hriberšek, delavec in gdč. Roza Zmukova, delavka ter Anton Nedelko, kmečki sin in gdč. Jožica Hericova, hči posestnika. Bilo srečno.

Radi kvalitete in cene — samo »Karo čevlje!« 985

m. Smrti. Pretekli teden so v Mariboru umrli: Marija Černe, zasebna uradnica, 26 let stara; Pavlina Vakačeva, služkinja, 27 let stara; Gileza Webrova, žena progovnega paznika, 31 let; Lenart Pačnik, kurjač državne železnice, 47 let; Ivan Jerič, podnarednik zrakoplovec, 2 let; Antonija Nipičeva, žena delavca, stara 67 let; Ferdinand Ledvinka, strojevodja, 45 let in Terezija Gorican, zasebna uradnica, 38 let stara. Naj v miru počivajo!

m. Koncert Donskih kozakov. V prihodnjih dneh bodo prispeli v Maribor Donski kozaki in priredili koncert v dvorani pivovarne »Union«!

Pijte original »CHABESO«. 1114

m. Most na mariborskem otoku v nevarnosti. V ponedeljek je Drava zanesla do mostu na Mariborski otok velikansko smreko, ki jo je izruvala nekje pri Fali. Drevo se je zajezilo med stebre mostu. Morali so pozvati gasilce na pomoč, ki so drevo z dvigalom odstranili.

Prve domače jagode. Včeraj so okoličani prinesli na trg prve letošnje jagode.

FRANJO BUREŠ
urur, zlatinar in optik
MARIBOR
Vetrinjska ulica 26
URE ZA BIRMO

m. Z delovnega trga. Od 6. januarja do 16. maja letos je iskalo pri tukajšnji borzi dela 1817 moških in 1068 žensk; dela je v tem času dobilo 881 moških in 871 žensk; v evidenci je ostalo še 1109 oseb.

m. Za brezposelne. Borza dela v Mariboru rabi: 2 pastirja, 6 hlapecev, 1 hlappa h konjem, 1 kolarja, 3 krojače, 2 čevljarja, 2 tesarja, 2 navadna delavca, več vajencev, 3 tkalce za Zagreb, 1 gospodinjstvo za Pesnico, 26 delavk, 1 natakarico, 1 servirko, 1 plačilno natakarico, 2 hotelski kuharici, 1 kuharico za častniško menzo, 1 kuharico za orožnike, 1 hotelsko sobarico, 2 zasebni sobarici, 3 varuške, 3 vzgojiteljice, 1 šteparico, 2 nalagalki jaje, 15 kuharic in 2 vajenki

Celje

* Gasilno društvo v Gaberju bo imelo v nedeljo 5. julija, ali če bo ta dan slabo vreme, v nedeljo 12. julija veliko gasilsko tombolo. Druga društva prosimo, da ta dan ne prireajo svojih prireditev.

* Poroka. V župni cerkvi sta se poročila g. Ivan Kogovšek, poslovođa čevljarne »Adria« ter gdč. Guzejeva iz Celja. Obilo sreče!

* Nalezljive bolezni v Celju in okolici. V času od 22. do 30. aprila je bilo stanje nalezljivih bolezni sledeče: legar v okolici 2; škrlatica v mestu 2, v okolici je edini slučaj ozdravel; davica v okolici 2 ozdravela; šen v mestu je edini slučaj ozdravel.

* Dostavljanje nedeljske pošte. Že dalj časa dobe stranke dnevnike ob nedeljah šele po 9. uri. Vsi časopisi so že na pošti ob 6. uri jutraj, zato prosimo naročnike, ki prejemamo dnevnike na svoje naslove, da bi poštna upra-

va ukrenila v prihodnje tako, da bi se pričelo že ob 8. uri razdeljevati časopise. Saj se je pred leti pričelo ob pol devetih ali malo pozneje z razdeljevanjem, pa je pošta prispela v Celje šele deset minut čez pol osmo. Upamo, da naša prošnja na poštno upravo ne bo zastoj!

* Gozdni požar v Damljah. V soboto dopoldne je nastal v gozdu posestnika Jesenka v Damljah požar, ki so ga povzročili delavci, zaposleni s požiganjem starega vejaveja. Gasit so prišli gasilci iz Damlje ter iz Gaberja, pomagali so tudi učenci dramske šole. Požar je bil kmalu pogasjen, vendar sta dva hektarja pogorela in znaša škoda kakih 20.000 Din.

* Voz sena se prevrnil na delavca. V ponedeljek popoldne je 56-letni delavec Jager Franc, zaposlen pri posestniku Gorisku v Drešnji vasi, peljal voz sena iz Petrovč v Drešnjo vas. Pri nekem ovinku se je voz nagnil, Jager je padel na tla, voz pa se je vrnil nanj. Uradnik celjske cinkarne g. Wltavsky se je ravno v tem trenutku na kolesu peljal po tej cesti in nesrečo opazil. Takoj je obvestil o nesreči gasilce v Zalcu, ki so kmalu prihiteli na kraj nesreče ter dvignili voz. Težko ponesrečenega Jagera so naložili na gasilski avto ter odpeljali v celjsko bolnico, kjer so ugotovili, da si je Jager zlomil hrbtenico.

* Surov napad na 74-letnega starčka. V nedeljo zvečer so trije fantje v Sv. Juriju ob juž. žel. napadli 74-letnega prevzikačarja Obrezo Franca ter ga z noži večkrat zabodli. Baže je bilo staro sovraštvo med fanti in starčkom. Težko ranjenega Obrezo so prepeljali v celjsko bolnico. Njegove rane so smrtonosne.

* Smučanje za Binkošti. SPD v Celju javlja, da bosta na binkošne praznike oskrbovana Kocbekov dom na Korošici ter Frischaufov dom na Okrešlju. Snežene prilike so zelo ugodne, na kar se opozarjajo smučarji. Iz Zagreba bo tudi prišlo nekaj smučarjev.

* Izguba. Na Krekovem trgu je bila izgubljena ženska ročna torbica z nekaj denarja. Najditelj naj jo odda na policiji.

* Vlom. V noči od nedelje na ponedeljek so neznani storilci vlomili v pisarno Prve jugoslovanske lesne industrije v Zavodni. Poskušali so odpreti blagajno, kar se jim pa ni posrečilo. Za vlomilci ni sledu.

* Nezgode. 28-letni delavec Šimenc Franc iz Dolnje Suhe je pri pokrivanju strehe padel na zemljo in si dvakrat zlomil desno roko. — 17-letni Belaj Stefan iz Škofje vasi je na cesti padel in si zlomil levo roko. — 21-letna služkinja Pavlovič Antonija v Celju je na stopnicah padla in si izpahnila levo nogo. — Pri posestniku Drobežu zaposleni Kovač Anton je peljal z vozom po Sp. Hudinji ter prišel z nogo pod kolo, ki mu jo je precej poškodoval. Z rešilnim avtomobilom so ga prepeljali v javno bolnico.

Pismo iz Rajhenburga

Lepo vreme smo imeli zadnje dni. Vročekrvni Dušan V. se je opogumil in se šel na praznik v četrtek kar kopal, pa ne morebiti v Savo, ampak v mirzel potok Bresterinco. Pretekli teden so naši možje prišli za lopate in krampe ter delali kuluk. — Na praznik popoldne se je kolemar M. iz Rožnega pri Rajhenburgu privozil v Rajhenburg precej hitro. Nesreča je hotela, da je M. padel s kolesa na pešino nasproti elektrarne oo. trapistov. Po obrazu se je precej oprasnil. — Na Florjanovo nedeljo okrog 4. ure so nas zbudili gasilci z godbo. Popoldne so pa imeli veselico v gostilni g. Franca Pleterškova na Polju, ki je lepo uspela. — V nedeljo 17. t. m. je imela naša mladina svoj praznik, ki ga je priredilo rajhenburško Sokolsko društvo. Za uvod je pozdravil navzoče prosvetar rajhenburškega Sokola postajateljnik g. Lavrin. Sledila je lepa deklaracija Martice Presker. Za tem so igrali lepo igrice »Škratic«, ki je nadvse lepo uspela. Končno sta nastopila še ženski in moški naraččaj s spremljevanjem glasovirja. Tako slabe udeležbe pa prireditelj ni zaslužila.

Zagorje

Naša pošta je sedaj nekaj dni ob enega pismonoša. Ker pa je okoliš pošte tak, da ga en sam pismonoša ne more obdelati, je potrebno, da se takoj dodeli pošti v Zagorju še en pismonoša. Ako pa pošta nima razpoložljivega pismonoše, naj bi se skušalo dobiti primerno moč v Zagorju, ker so tudi tukaj ljudje, ki bi bili hvaležni, da se jih zaposli.

Bled

Poučen izlet. Gorjanska dvoletna kmetijska nadaljevalna šola in enoletna kmetijska gospodinska šola bo priredila pod vodstvom svojih učiteljev 30. t. m. poučen avtobusni izlet v Kranj, Ljubljano in Vrhniko, kjer si bodo ogledali vse zanimivosti in posebnosti teh krajev.

Statistika učiteljskega delovanja pri Sokolu v radovljiskem srezu. Učiteljsko društvo za radovljiski srez šteje nekaj nad 100 članov, od katerih je vpisanih v Sokolu 91. Odbornikov je 12, pri odru jih sodeluje 18, sokolski tisk pospešuje 12, dopisnika v Sokolske liste sta 2, razne tečaje jih učitelje 9, vaditeljev (-ic) je 12, knjižničarjev je 8, pri pevskih odsekih jih sodeluje 17, pevovodij je 6, pri orkestru jih je 6, vodja orkestra je 1, predavatelj sokolski deci 2. Izmed teh je en učitelj starosta, 1 tajnik, 1 predsednik dramatičnega odbora, 6 prosvetarjev in 3 načelnice.

Zaključek enoletne kmetijske-gospodinske šole in dvoletne kmetijske nadaljevalne šole v Gorjah pri Bledu. Pred kratkim je bila zaključena slavnost omenjenih šol, katerih se je udeležil tudi kmetijski referent gospod Grošel iz Ljubljane. Navzočim fantom in dekletom je tolmačil referent pomen takih tečajev. Povodom zaključnega tečaja je bila tudi razstava različnih del, ki so zgovorno pričala, da je bil trud in delo poplačan stotero. Prirediteljem tečaja velja vsa pozornost in pohvala.

Proslava gasilnega društva. V Zasipu pri Bledu je tamošnje gasilno društvo proslavilo danes 20-letnico svojega obstoja. Dopoldne je bila maša, nato pa razdelitev častnih diplom. Popoldne se je vršila na dvorišču načelnika velika vrtna veselica s pestrnim sporedom

Pismo iz Šmartna pri Litiji

Člani naše delavne kmetijske podružnice so imeli v nedeljo dobro obiskani občni zbor v dvorani prosvetnega doma. Zborovanje je otvoril podružnični načelnik g. Franc Pleša. Izkazal je lep napredek podružnice. On je res pravi zadružnik. Nato so pregledali račune, ki so bili v najlepšem redu. Pri volitvah so pa soglasno izvolili stari odbor.

Po tem zborovanju se je pričelo na vrtu pred čebelnjakom obč. tajnika g. Franceta Peklarja na Ustju čebelarstvo poučno predavanje, katerega se je udeležilo precejšnje število naših čebelarjev iz vse doline. Predavanje je vodil g. Verbič iz Ljubljane. Tudi našega kralja čebel g. Bernika iz Brega ni manjkalo. Oba predavatelja sta nas vzpodbudila za čebelarstvo.

Izleta na Javorje so se Sokolič iz bratom Bizjakom v spremstvu g. nadučitelja Pepeta Zupaniča, gđ. Meškove in Habjanove v lepem številu udeležili. Naš vrli Bizjak žrtvuje ves prosti čas sokolski deci.

V nedeljo 7. junija t. l. bo Sokol priredil tombolo v Litiji pred notarjevo hišo na glavnem trgu. Tablice se dobe tudi pri bratu Mirku Pestotniku v trgovini g. Gradna v Šmartnem. Segajte pridno po njih.

Obrtna nadaljevalna šola je končala v nedeljo šolsko leto 1930-31. Uspehi so odlični. Čast učiteljskemu zboru, ki posveča obrtniškem in trgovskemu poklicu toliko truda. Tu se je pokazalo v resnici, kaj doseže dober učitelj. Popoldne je pa oživel vrt očaka Rabavsa. Prišli so z Javorja naši pravniki. Med njimi smo opazili predsednika višjega dež. sodišča dr. Antona Rogina in predsednika dež. sodišča g. Keršiča. Proti večeru so gospodje zapustili Šmartno.

Gasilno društvo Jablaniška dolina je dobilo novo močno motorno brizgalno, katero so popoldne preizkuševali. Ne pozabimo omeniti, da je naš dobrotnik g. Ivan Rabavs zelo okusno na svoje stroške preuredil park pred farno cerkvijo. Tudi gasilno društvo je začelo z zidanjem betonirane ograje in škarpe okoli svojega vrta. G. Golobar je pa v švicarskem slogu prenovil svojo hišo.

Št. Jurij ob južni železnici

Nadaljevanje gradnje banovinske ceste. Kr. banska uprava je odredila, da se nadaljuje z gradbo nove banke ceste Sv. Jur—Sv. Jakob—M. Dobje, in sicer za sedaj takoj pri odcepu od banovinske ceste I. reda v Sv. Jurju. Cesta bo tukaj popolnoma zravljena in dvignjena. Tako bo tudi v tem najprometnejšem delu našega trga izginilo večno blato. Gradnje mostu preko Voglajne in nadaljevanje gradnje proti Sv. Jakobu bo pa po izgotovitvi potrebnih načrtov razpisano. V bankem poročilu je določena v zvezi z gradnjo te potrebne in prometne ceste tudi regulacija hudournika Kozarica v dolžini nad 1 km, kar bo znatno omejilo stalne poplave Voglajne.

Kuluk. Po dobijenih pojasnilih pri kr. banski upravi nam je član sreskega cestnega odbora g. Josip Drogenik razložil dolžbe o ljudskem delu. Ljudje so se pomirili, ko so zvedeli, da nedavko plačevalci niso obvezani za ljudsko delo. Popravljanju občinskih cest, ki so do sedaj silno zanemarjene, posvečajo ljudje veliko pažnje in je sedaj upanje, da se bodo tudi te zboljšale, kar bo v korist kmetovalcem. Kar se pa tiče kuluka na bankih cestah, ga pa ljudje rajši plačajo. — Dramljski župan se je zavzel za popravilo občinskih cest, ki so sedaj v zelo lepem stanju. Delu so se z veseljem odzvali vsi obvezanci. Preteklo nedeljo se je vršil občni zbor živinorejske in mlečno kontrolne zadruge v Sv. Jurju ob velikanski udeležbi.

Trbovlje

Člansko zborovanje Narodne strokovne zveze. V sobo 23. maja ob 15. uri bo v dvorani Forte na Vodah člansko zborovanje vsega članstva Narodne strokovne zveze.

Izlet Sokola k Sv. Katarini. Nedeljski izlet Sokola k Sv. Katarini nad Trbovljami je bila prava manifestacija sokolske ideje med kmetiskim prebivalstvom. Izleta se je udeležilo veliko število članstva ter okrog 700 dece in narasčaja pod vodstvom tukajšnjega učiteljskega. Telovadni nastop je bil vzoren. Tak izleti v naravo ne dvigajo med našim kmetičkim prebivalstvom le zaupanje in zanimanje za sokolsko misel, marveč krepijo tudi zdravje naše mladine, zato so jako priporočljivi.

Potovanje po zvezdi večernici

80.

V svoji viseči postelji sta Dušan in Danica prav dobro prenočila. Zidane volje sta se zjutraj prebudila in se močno začudila, ko sta opazila, da telovadilo po njihovih vrhah lepe male opice. Živalce so zvedavo skilili v dečka in deklico in se jima naposled kradoma približale. »Postreziva jim z orehi!« je dejala Danica, in Dušan je naglo pretaknil vse žepa in razdelil med ljubke plezalke vsa svoja zaloga.

Zaprisega vojaških novincev

V nedeljo dopoldne je doživelo Novo mesto praznik, ki bo ostal vsem, osobito pa mladini, dolgo v spominu. Zaprisega novincev naše jugoslovanske vojske na velikem in obširnem trgu kraljeviča Petra. Raz magistral je vihrala naša trobojnica, ves prostorni trg je bil poln ljudstva, meščanov in okoličanov. Na gorenjem koncu trga so bile razvrščene čete v treh skupinah po verah. Iz Ljubljane je prispela častna četa s polkovno zastavo in oddelkom godbe Dravske divizije. Tudi komandant polka pukovnik g. Jovan Cvijič je počastil novince svojega polka z obiskom ter jih v iskrenih in temperamentnih besedah spominjal velikih časov slavne naše narodne povestice ter jih opozarjal na častni in važni poklic vojaka, ki mu je prisega potrdilo njegove narodne zavesti, njegovega junaštva in njegove vdanosti kralju in domovini. Nagovore na svoje vernike so imeli tudi vsi trije duhovniki. Vsak od njih je stal ob svoji belo pogrnjeni mizi. Prvi je zaprisegel pravoslavne vojake prota gospod Dimitrije Jančević, nato so ponavljali besede zakletve za svojim imenom g. Mehmedom Ahmetaševićem naši bratje muslimanske vere, držači roko na srcu, in slednjič so dvignili roke k prisegi rimskokatoliški, ki jim je narekoval prisego bivši vojni kurat novomeški frančiškan pater Ciprijan Napast. Slovesno zaprisego je zaključilo defiliranje pred komandantom puka in zastopniki novomeških oblasti, društev in korporacij. Vojaske godba pa je pred mestno hišo potem še celo uro zabavala občinstvo z veselimi koračnicami. To je bil vsestransko lep dan.

Huda nesreča neprevidnega rudarja

Padel je v globok rov

Rajhenburg, 18. maja.

Pred dnevi se je dogodila v rovu na Reštanjih huda nesreča. Kakor smo izvedeli, je kriva neizgovestost neprevidnosti, katere žrtev je Franc Medved. Rudar Franc Medved je odvažal premog do bližnje takozvane »šale«, ki odvažala premog naprej. Tako je pripeljal rudar voziček, natovorjen s premogom, tudi to pot,

ni pa opazil, da »šala« ni na običajnem mestu. V tem usodnem trenutku je »šala« švignila navzgor, rudarju je zmanjkalo tal pod nogami in padel je z vozičkom približno šest metrov globoko. Pri padcu je zadobil težje notranje in zunanje poškodbe. Ponesrečenca so odpeljali v Krško.

Vlomi mladoletnikov v banko Pehani

Člana dobro organizirane vlomilske družbe sta bila tudi dva dijaka

Ljubljana, 19. maja.

K večeršnjemu poročilu o aretaciji mladoletnikov nam poročajo, da sta bila člana vlomilske tolpe dva dijaka, od katerih so enega spustili, drugega pa izročili v zapore tukajšnjega sodišča.

Oba dijaka sta v družbi nekega tovariša, ki je sedaj v službi na deželi, večkrat vlomila v banko Pehani in odnesla cigaretno dozo, ure

in druge dragocenosti. Ravnateljstvo banke je izmenjalo ključavnice, pa tudi ta ukrep ni pomagal, tatovi so še naprej prihli v banko. Selega ko so ojačili varnostno stražo, so zalotili vlomilce. Pri hišni preiskavi aretirancev so našli veliko zalogo ukradenih predmetov.

Prav bi bilo, da bi se starši bolj zanimali za svoje otroke in že v kali preprečili take nadvse žalostne dogodke.

Iz kriminalnega predala

Ljubljana, 19. maja.

Tihotapstvo galanterijskega blaga

Samskega trgovca z galanterijskim blagom M. Z. je opazil stražnik ob 19. uri, ko je s pomočjo dveh krošnjarjev prinesel s šišenskega hriba med staro cerkvijo in hotelom Belevue 3 zabojke. Ker so Z. že dalj časa imeli na sumu, da se bavi s tihotapstvom galanterijskega blaga, mu je stražnik sledil, ga prijel in ga odvedel v bližnjo stražnico. Tam so ugotovili, da je Z. prinesel v mesto 25 kg galanterijskega blaga, ne da bi zanj plačal mestno trošarino. Blago so zaplenili in ga izročili dohodarstvenemu uradu.

Preprečena velika nesreča

V Vodmatu se je pred neko gostilno okoli 6. ure splašil hlapcu Jakobu L. konj in zdiral po Sv. Petra cesti čez Marijin trg na Kongresni trg. Tam ga je k sreči ustavil neki mlinar in ga izročil hlapcu, ki je pritekel za splašanim konjem. Poškodovana je bila le služkinja Antonija Plevnik, ki se je peljala na vozu in je skočila z voza. Zdobila pa je le lahke poškodbe.

Slaščičarjevo ženo povozil

Samski pekovski pomočnik Franc A. je tako neprevidno vozil s kolesom iz Volfve ulice proti Sv. Petra cesti, da je zadel ob slaščičarjevo ženo Angelo Požgan iz Spodnje Šiške, jo podrl na tla in pri tem tudi sam padel. Požganova je dobila težje poškodbe, vrh tega pa se je tudi močno prestrašila.

Novo mesto

Podružnica SPD obzidava na Gorjancih znameniti studenec »Gospodičino«.

Pri svetem Miklavžu na Gorjancih bo v kratkem otvoril gostilno g. Nace Hudoklin, gostilničar iz podnožnega St. Jerneja.

Opeka se je razgubila. Strojevodja Alojzij Setina si bo zgradil dom ob Trdinovi cesti gori proti Grmu. V ta namen je naročil v Križevcih 5 vagonov opeke v skupnem številu 17.000 komadov. Plačal je komad po 45 para na licu mesta. In nazadnje ni prišla vsa opeka v njegove roke. Sicer so dospeli vsi vagoni opeke na Kandijski kolodvor, a g. Setina je s strahom ugotavljal in dognal, da ne gre vse blago na njegovo stavbišče, kot se je za tak prevoz pogodil z dvema voznikoma, temveč, da romajo njegove opeke tam nekod po Smihelu. Sam se je prepiral, da jih je nekako poldrug tisoč šlo nepravdo pot.

Razne nesreče. Roko si je zlomila na domačem dvorišču Neža Hrstar, kočarica v Smihelu pri Novem mestu. — S kolesom je podrl šestletnega otroka cestarja Strajnara 25-letni Franc Gazvoda iz Podgrada. — Pri solnčenju ponesrečil. Prvošolec Drago Bavec se je hotel sol-

Pred Binkošti za Binkošti

Oglašajte v »Jugoslovanu«

ker

na ta način najdete nov trg in nove odjemalce in opozorite na svojo zalogo vse tiste, ki potrebujejo še marsikaj za Binkošti ali birmo. Naša binkoštna številka bo izšla v veliki nakladi in jo bodo imeli tri dni v rokah tisoč naših naročnikov in čitateljev. Izkoristite to priliko v lastnem interesu!

Uprava »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče štev. 4. Telefon štev. 30-68.

takoj zasledovati. Ukradeno blago je vredno več tisoč dinarjev. To je še peti vlom v zadnjih dveh letih v to trgovino, ne da bi se sedaj posrečilo izslediti vlomilce.

Litija

Vlomi. V Kresnicah pri Litiji so se pojavili zadnje čase vlomilci, ki so poskušali na več krajih svojo srečo. Skušali so vlomiti pri trgovcu g. Kaču, kjer so odrgali mrežo na oknih, pa jih je ga. Kačeva, ki se je še pravčasno zbudila, odpodila. Skušali so vlomiti tudi na pošti in pri nekem posestniku, pa povsod brez uspeha. — S. J. iz Osredka pri Javorjih je izmaknil gostilničarju Kamničarju nove hlače, vredne 300 Din, pa so ga kmalu izsledili.

Zanimivosti. V prometni pisarni v Litiji so začele gnezditi lastovke, in sicer dva samca in samica. Čudno je, da niso niti prejšnje leto, ko je bilo mnogo več lastovk, gnezdele v prometni pisarni.

Materinski dan se je vršil tudi pri nas z lepim sporedom; saj je bilo na programu kar 20 točk. Krasen v srce segajoč govor je imela ga. Zidarjeva. Najlepše točke so bile: tamburaši, Veriga, Češka polka (gđ. Habjanova).

Dopisništvo za Litijo in okolice je prevzel za »Jugoslovana« po odhodu g. Tavžlja g. Obratun, geodet.

Žiri

Mladinska prireditel. V nedeljo popoldne je Sokol vprizoril mladinsko igro »Sirota Jerica«. Z veseljem in radostjo smo občudovali naše malčke. Vsi so uloge lepo odigrali. Predstavi je razen otrok prisostvovalo precej občinstva, kateremu gre vsa čast, da s svojo navzočnostjo vzbudi v mladini veselje do dela za narod. Onim pa, ki se predstave niso udeležili, velja klic mladine: »Pridite tudi vi, da vidite sad našega požrtvovalnega dela, in ne bo vam žal!«

Poslovilni večer. V soboto zvečer se je poslovil od nas strokovni učitelj čevljarstva g. Steinman. Mojstri in pomočniki so mu priredili poslovilni večer v gostilni pri Bahaču. Po govornih in napitnicah se je ob harmoniki razvila živahna zabava. V nedeljo je bila v čevljarstvu zadruzi razstava risb, šablon in izdelkov.

Jesenice

Roko si je zlomil. V nedeljo si je pri padcu zlomil roko tovarniški monter g. Kuchynka. Ponesrečenca so odpeljali v ponedeljek v Avstrijo.

Občni zbor snujočega se »Olepševalnega društva na Jesenicah« bo v nedeljo 7. junija ob pol 11. uri v restavraciji »Tancar«. Pristopite k društvu!

»Jugoslovana« dobite na Jesenicah v postajni trafiki g. Nikola včiča in v trafiki gđ. Mici Mesarjeve ter v trafiki gđ. Klinerjeve na Savi. Pridno segajte po tem najcenejšem in zanimivem dnevniku!

Gradbena sezona. Graditev hiš je pri nas tudi letošnjo pomlad v polnem razmahu. V mestu samem se sicer ne gradi nič novega, če odštejemo poslopje carinarice, ki jo bodo pričeli graditi v najkrajšem času, kakor smo izvedeli iz merodajne strani. Gradi se predvsem v takozvani »Žuljavi« vasi pod Možakljem ob cesti čez Poljane. Tu si grade po večini tovarniški delavci svoje hiše, in to v prostih urah. Če greš mimo, vidiš, kako delajo kakor mravlje pridno vsi od očeta do najmlajšega otroka. Dalje se mnogo gradi tudi na hribu nad ljubljansko železnico v »Novi vasi«. Veliko gradbeno živahnost je opaziti tudi v smeri proti Plavžu. Tu bo v doglednem času najlepši del mesta, saj bo na posestvu g. župana stalo 32 sedaj že projektiranih hiš. Res se gradi dosti, ali Jesenice rastejo le v dolžino in nastaja tako »dolga vas«. V širino ne more mesto radi neugodne lege. Pripomniti pa je, da se gradi vse v soglasju z regulacijskim načrtom, ki ga izvrši g. Drago Fatur iz Ljubljane.

Grda navada. V zadnjem času se je razpasla grda navada, da kolesarji vozijo po trotoarju mesto po cesti. Ker že nekajkrat ni dosti manjkalo, da ni prišlo do težje nesreče, prosimo oblast, da prepreči vsako kolesarjenje in sploh vožnjo po trotoarjih.

Sijajno uspeli koncert sokolskega pevskega zbora. Pri nabito polni dvorani občinstva se je vršil v nedeljo v Sokolskem domu na Jesenicah koncert lastnega pevskega zbora. Program koncerta je bil prav srečno izbran in jako pester. Pevec so podali 21 lepih slovenskih in ruskih pesmic. Vse so bile izborno nastudirane, za kar gre pohvala pevovodji g. Sredensku. V znak priznanja je dobil krasen šopek. Publiku pa je nagradila vsako točko z ogromnim in dolgotrajnim olavzom in pri tem koncertu ni z njim štedila. Mežani zbor je zapel popolnoma dovršeno 8 pesmic, 3 moški zbor in 1 ženski zbor. V dvospevu »Na tujih tleh« sta biljirali ss. Kramarčeva in Povšetova. Dalje so nam nudili tri točke za sopran-solo speve, v katerih so nastopile ss. Petričeva, Merličeva in Sredenskovala, in so pokazale izreden talent. Naravnost očarljivi točki sta bili dve ruski pesmi, in sicer »Ah ti solnce krasno« in »Stah«, v katerih je nastopil br. Demitrijev. Moški oktet je zapel tri točke, ki so sila ugajale. Čestitamo sokolskemu pevskega zboru k tako lepo uspešni prvu nastopu in mu želimo obilo uspeha ter n. j. nam priredi v doglednem času za pet tak koncert. Zdravo!

Brežice

Nadzorovanje. V ponedeljek 18. t. m. je nadzoroval veronauk na tukajšnji osnovni in meščanski šoli dekan iz Vidma g. Medvešček. Bil je z uspehom zelo zadovoljen.

Odprava mostnine v Brežicah. Kakor smo izvedeli, je banska uprava Dravske banovine odpravila mostnino na mostu v Brežicah na progoj okoliških občin, ki so nedavno posredovale pri g. banu. Brežiška občina oziroma glavarstvo je pa vložilo priziv.

Tiskarski škrtat. Pri poročilu o uspehu materskega dne brežiške meščanske šole je napravil tiskarski škrtat iz g. t. Pucljeve gđ. Ruceljevo, kar s tem popravljamo. Škrtat ima pa še druge manjše napake na vesti v tem poročilu.

Vitanje

Inspekcija požarne bramb. V nedeljo 17. t. m. sta inspicirala tukajšnje prostovoljno gasilno društvo delegata gasilske zveze gg. Golobanc in Vengust. Bila sta zadovoljna v vsakem pogledu.

Vlom v trgovino. V noči od 16. na 17. t. m. so vlomili v trgovino z mešanim blagom gospe M. Arzenšek v Strančah. O vladu obveščeni vitanjski orožniki so začeli storilce

Položaj svetovnega žitnega trga in londonska konferenca

V poslednjih dneh se opaža na svetovnem žitnem trgu živa tendenca po uravnoteženju žitnih cen. Tako v Chicagu kakor tudi v Vinu nipegu je opažati zadovoljujočo mirnost. Tudi na ostalih kanadskih tržiščih situacija ni drugačna. Relativno čvrsta tendenca tečaja se v splošnem motivira z zadovoljujočimi nakupi evropskih držav. Tudi v Evropi sami potrjujejo poročila čvrsto tendenco žitnih tržišč. Posebno živahni so nakupi s strani Anglije, Francije, Nemčije in Italije. Ali predstavljajo ti nakupi v resnici stvarno potrebo, ali služijo v spekulativne namene, ni mogoče kontrolirati. Poslovanje svetovne žitne spekulacije je zavito v temno zopreno.

Pritisk ruskega dumpinga je sicer nekoliko odnehal, vendar se v splošnem presoja ruske mahinacije precej skeptično. Petletni ruski načrt predvideva velike nakupe industrijskih strojev, ki se morajo nabaviti v inozemstvu, predvsem v Nemčiji, protistavka teh nakupov so glasom načrta — žitarice. Tako dolgo dokler bo Rusija navezana na inozemske kredite, bo z vsa silo poskušala lastne proizvode, in to po ceni plasirati v inozemstvu. To je tudi največja skrb svetovnih žitarjev. Kakšne ukrepe bodo agrarne države podvzele proti temu dumpingu? Ali naj vržejo puško v koruzo in se umaknejo močnejši konkurenci, ali naj dvignejo lastno produkcijo pri istočasnem znižanju proizvodnje stroškov? Jasno je, da ni mogoče nikakega blaga na daljšo dobo prodajati pod proizvodnimi stroški.

Londonska žitna konferenca si je nadela na-

logo, da te probleme reši. Načrt predvideva znižanje pšeničnih mlevskih izdelkov od 70% na 60%. Če bi se v tem pravcu dosegla mednarodna obvezna konvencija, bi se zvišala poraba za 14% in bi se na ta način v resnici pšenični problem nekako rešil. Pomanjšani izmlevki pšenice bi nujno povzročili povišanje cene.

Na podlagi poročil, prihajajočih iz agrarnih držav, je sklepali, da je stanje posevkov v vseh državah zelo ugodno. Oziroma je v Ameriki najvažnejši čas že dosegla, v Evropi imamo na razpolago še polna dva meseca, v Kanadi tri mesece do nove žetve. Če ne nastopijo posebne neugodne vremenske prilike, je v splošnem pričakovati obilno žetev in z njo ponovno znižanje cen. Zato presojajo žitni borzjanci sedanje stanje svetovnega žitnega trga kot izredno privlačno za spekulacijo. Posebno bašisti si obljubljajo dobre čase. Londonska žitna konferenca, ki zaseda brez Anglije, bo samo podaljšala negotovo stanje, tako trdijo borzjanci, ne bo pa problema rešila.

Kakor razvidno je delo, ki ga vrši londonska konferenca, izredno košljive naravi. Žeteti bi le bilo, da bi rodilo drugačne uspehe, kakor pa zadnja rimska konferenca. Vprašanje žitnih presežkov zadobiva vedno bolj zamotane oblike. Agrarna vprašanja imajo mednarodno važnost in zavzemajo že prva mesta v svetovnem gospodarstvu. Tega se morajo zavedati vsi zborovalci londonske konference in doprinesiti vse, da se ta vprašanja uredijo, ker njihova neurejenost povzroči lahko posledice, ki jih zgolj konference ne bodo mogle več reševati.

Gospodarske vesti

Veliko zanimanje za podpis posojila. Tudi pri nas vlada veliko zanimanje za podpis stabilizacijskega posojila. V vseh denarnih zavodih, kjer je podpis mogoč, zahtevajo številni interesi razna pojasnila glede subskripcije. Posebno ugodno priliko imajo naši ljudje za podpis posojila v Hranilnicah Dravske banovine v Ljubljani, Mariboru in Celju. Vse kaže, da bo podpis zaključen preden poteče naznanjeni rok. Zato ne odlašajte!

Borzna poročila

dne 19. maja 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 19. maja. Amsterdam 22-785 do 22-845, Berlin 13-515-13-545, Bruselj 7-9059, Budimpešta 9-9087, Curih 1093-80-1096-80, Dunaj 7-9676-7-9976, London 275-96-276-76, New York 56-60-56-80, Pariz 222-30, Praga 167-93 do 168-73, Trst 297-31-297-46.

Zagreb, 19. maja. Amsterdam 22-785-22-845, Dunaj 797-76-800-76, Berlin 13-515-13-545, Bruselj 788-59-792-59, Budimpešta 989-57 do 992-37, London 275-96-276-76, Milan 296-35 do 298-35, New York 56-60-56-80, Pariz 221-30 do 223-30, Praga 167-93-168-73, Curih 1093-80 do 1097-80.

Beograd, 19. maja. Berlin 13-5150-13-5450, Budimpešta 989-37-992-37, Dunaj 796-76 do 799-76, London 275-96-276-76, Milan 296-31 do 298-31, New York 56-60-56-80, Praga 167-93 do 168-73, Curih 1093-80-1096-80.

Dunaj, 19. maja. Amsterdam 285-76, Atene 9-2275, Beograd 12-5287, Berlin 169-40, Bruselj 98-95, Budimpešta 123-76, Bukarešta 4-2325, London 84-5987, Madrid 72-1, Milan 37-25, New York 711-20, Pariz 27-82, Praga 21-075, Sofija 5-153, Stockholm 190-65, Kopenhagen 190-3, Varšava 79-69, Curih 137-17.

Curih, 19. maja. Beograd 9-1335, Pariz 20-295, London 25-23125, New York 518-675, Bruselj 72-175, Milan 27-155, Amsterdam 208-35, Berlin 123-525, Dunaj 72-90, Stockholm 139-10, Oslo 138-925, Kopenhagen 138-90, Sofija 3-7575, Praga 15-3675, Varšava 58-15, Budimpešta 90-465, Atene 6-7275, Carigrad 2-46, Bukarešta 3-0875, Helsinkfors 13-06.

Vrednostni papirji

Zagreb, 19. maja. 7% inv. pos. 89 b., vojna škoda ar. 421-50-422-75, voj. škoda kasa 421-50 do 422-50, voj. škoda junij 423, voj. škoda dec. 422-4, 7% Bler. pos. 82-625-82-875, 8% Bler. pos. 92-12-92-48, 7% pos. hipot. b. 84-85, Begluške obv. 66-6650, Rdeči križ 40 d., — Banka: Hrvatska 50-60, Prastrediona 990 do 995, Union 170-174, Jugo 73-74, Ljublj. kred. 120 d., Medjunarodna 67 d., Narodna banka 7750-7800, — Industrije: Sečera Osijek 280-290, Trboveljska 274-276, Slavonija 200 do 205, Vevče 120 d., — Tobalne srečke 25 d., kreditn. 119-124, Srbska 187 d., zemaljska 138 do 140, Guttman 130-132, Danica 75-80, Oceanija 195 d., Jadranska pl. 480 d., Isis 50 d.

Beograd, 19. maja. 7% inv. pos. 88-89, 7% Blaire 92-25-92-75, 7% pos. hipot. b. 84, 4% agr. obv. 51-50-52-50, 6% begl. obv. 66-75 do 67-25, voj. škoda 423-424.

Dunaj, 19. maja. Bankverein 15-20, Kreditni zavod 23-75, Dunav-Sava-Adria 13-30, Prioritetne 89-75, Ruše 25-25, Trbovlje 34-40, Leykam 2-75.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu

London, 19. maja. 7% Blaire 81-50-82.

New York, 19. maja. 8% Blaire 90-91, 7% Blaire 81-25-82, 7% pos. Drž. hipot. b. 82-25 do 82-50.

Žitna tržišča

Sombor, 19. maja. Pšenica: bačka, polska šlep, 80 kg 205-210, bačka, okolica Sombor, 78/79 kg 190-195, gornjebačka, 79/80 kg 202-20 do 207-50, sremska, slav, 78 kg 185-190. — Rž: bačka, želez, prompt, 150-155. — Koruza: bačka v jutu vrečah 102-104, za julij 104-108, Dunav šlep 108-110. — Moka: bačka 0 in 00 280-300, št. 2 255-260, št. 5 235-250, št. 6 210-230, št. 7 175-190, št. 8 130-140, Tendence: mirna. Promet: skupno 225 vagonov.

Novi Sad, 10. maja. Pšenica: sremska,

slavonska 180-195. — Moka: št. 2 260-270, št. 5 240-250, št. 6 225-230, št. 8 125-130. Tendence: mirna. Promet: pšenica 28 vagonov, moka 4 vagoni, koruza 22 vagonov, otrobi 1 vagon. Vse ostalo neizpremenjeno.

Budimpešta, 19. maja. Tendence: nestalna. Promet: miren. Pšenica: maj 15-34-15-35 (15-32-15-33), junij 15-10-15-14 (15-12-15-13). Rž: maj 14-50. — Koruza: maj 13-88 do 13-95 (13-92-13-93), julij 13-90-14 (13-98 do 13-99), avgust 14-03-14-10 (14-05-14-10).

Sport

Osješka Slavija v Ljubljani.

Za binkošti bomo imeli v Ljubljani zopet skupno prireditev Ilirije in Primorja. V ligah se za praznike ne tekmuje, zaradi tega sta se vodstvi obeh vodilnih ljubljanskih klubov že dalje časa pogajali z raznimi klubi za gostovanje v Ljubljani. Še prejšnji teden je izgledalo, da bomo dobili bolgarske goste. Pogajanja z Levskim iz Sofije pa niso prišla do ugodnega zaključka in je že izgledalo, da bomo za Binkošti brez tekme. Iz zadrege je rešila osješka Slavija, dolgotrajni prvak osješkega podsaveza. Slavija nam je po imenu dobro znana. Lani se je izkazala kot uvaževanja vreden borec v državem prvenstvu. Senzacionalna je bila njena zmaga nad Haškom, ki je po treh tekmah našel v Slaviji nadmočnega protivnika in je izpadel iz tekmovanja.

Slavija bo igrala v nedeljo proti Iliriji, v ponedeljek proti Primorju. Obe tekmi se odigrata na igrišču Ilirije.

Razne sportne novice.

Na nogometnem polju čaka Jugoslavijo v četrtek na pravoslavno Spasovo težka naloga. Srečamo se v Beogradu z madjarsko reprezentanco. Našo državo bodo zastopali: Spasić, Ivković, Mikić, Arsenijević, Premrl, Djokić, Tirnanić, Marjanović, Hitrec, Lemešić, Zečević. Sodil bo G. Göbel (Dunaj).

V Pragi se je končalo prvenstvo z zopetno zmago Slavije, ki je v 14. tekmah dosegla 24 točk in score 48:14. Na drugem mestu je Spartak s 21 točkami in scorem 59:22.

Ujeste je že sigurni prvak Madjarske. Vodi s štirimi točkami pred Hungarijo: Újpest 33, Hungaria 29, Borskay 28.

Na mednarodnem plavalnem meetingu na Dunaju, ki se je vršil preteklo soboto in nedeljo, so bili doseženi izvrstni rezultati in novi rekordi. Na 200 m prsno dame: Wertheimer 3:15,2, avstr. rekord; 100 m prsno: Koppen (Leipzig) 1:17,2, 2. Czeka (Brno) 1:20,2 češki rekord; 100 m prosto: Taris 1:00,8, 2. Steiner (Brislava) 1:01,6; 400 m prosto: Taris 5:0,8, 2. Getreuer 5:14 češki rekord; 200 m prsno: Koppen (Leipzig) 2:50,4, 2. Czeka 2:58,4 češki rekord. Kakor vidamo so češki plavalci že sedaj v izborni formi.

Sokolstvo

Glavna skupščina československe Obce Sokolske

V zlati slovanski Pragi, zibelki slovanskega Sokolstva, se je vršila v soboto 16. in nedeljo 17. t. m. glavna skupščina COS, ki je znova pokazala edinstvo in složno delo vsega slovanskega oziroma českoslovaškega Sokolstva. Glavni skupščini so prisostvovali poleg predsedništva COS in delegatov vseh 53 sokolskih žup, še zastopnika Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, član uprave br. dr. Riko Fux in načelnica SKJ Elza Skalarjeva, dalje načelnik Poljskega Sokolskega Saveza brat Jan Fazanovic s podnačelnikom br. Sulikowskim. Glavno skupščino je vodil po daljšem odmoru zopet starosta COS brat dr. Scheiner, navdušeno pozdravljen od navzočih delegatov. Na sobotni seji se je zgledala delegacija 28. pešpolka Tyrša in Fügnerja, pod vodstvom polkovnika Beraneka, ki je izročila COS krasno sliko slovaške pokrajine, delo akademiknega slikarja Paška. Starosta br. dr. Scheiner se je za darilo polka zahvalil v vznešenih besedah.

Glavna skupščina je nato počastila spomin umrlega podstaroste br. dr. Karla Hellerja in

nedavno umrlega českoslovaškega pisatelja Viktorja Dyka. Odstopivšemu dolgoletnemu načelniku br. dr. Jindrichu Vaničku je bila odposlana med navdušenimi ovacijami pozdravna brzojavka. Poročila funkcionarjev COS so bila izdani v posebni brošuri in razdeljena župnim delegatom.

V nedeljo so se obravnavali predlogi predsedništva COS, nakar so sledile volitve nove uprave, ki je bila soglasno izvoljena. Za starosta je bil izvoljen br. dr. Scheiner, za I. podstarosta br. dr. Bukovsky, II. br. dr. Fleischmann, III. br. Truhlař, za načelnika br. Agaton Heller, načelnico sestra prof. Provaznikova, prosvetarja br. Antonin Krejčí. Od starega predsedstva so bili ponovno izvoljeni bratje Mašek, Formandl, dr. Klínger, dr. Křovák, Kudela, Müller, Petru, Schwarz, dr. Slavík, Styblova, dr. Šip, Šmířák, Vondrak in dr. Weigner, na novo pa so bili izvoljeni bratje Barton, Boučkova, dr. Dosoudil, dr. Keller, dr. Kládivo, sestra Laskova, dr. Ne-meček, dr. Pechlat in sestra Pechlatova. Dalje je bilo izvoljenih šest gospodarskih in računskih preglednikov, šestčlansko razsodišče, častno razsodišče 10 članov in 5 članov ter 2 namestnika kuratorija Fügnerjeve ustanove. Iz prejšnjega predsedništva COS so izstopili načelnik br. dr. Vaniček, načelnica Milada Mala, podstarosta br. Vincenc Stepanek, dolgoletni tajnik br. dr. Urban, br. F. Liska in sestra Fučíkova, katerim je glavna skupščina izrekla iskreno zahvalo za njihovo plodonosno sokolsko delovanje.

Po volitvah s se vršile važne razprave organizaciji, jezdem kroju za članice itd. Končno je bila podeljena stari upravi razrešnica, nakar se je brat starosta dr. Scheiner zahvalil vsem udeležencem, pozivajoč jih k vztrajnemu sokolskemu delu. Glavna skupščina COS je znova pokazala svoje veliko notranje edinstvo in smisel za skupne interese Sokolstva. Novo predsedstvo čakata dve veliki nalogi in sicer IX. vse-sokolski zlet v Pragi leta 1932 in proslava 1000 letnice Tyrševega rojstva. Bratski COS in novemu predsedstvu želimo na trdem sokolskem polju čim lepših uspehov. Nazdar! Zdravo!

Krasen razmah sokolske ideje v Prekmurju

»Naša stvar (sokolska) ni za stranke in posamezne stanovne, ona je za ves naš narod, brez razlike na spol, starost, stan in vero« tako je rekel ob ustanovitvi Sokola dr. Miroslav Tyrš. V tem smislu in pravcu se vrši sokolski pokret v našem Prekmurju, kjer je sokolska misel zajela skoro zadnjo vasico.

Na inicijativu Sokola v Beltincih se je vršil v nedeljo 26. t. m. v društvenih prostorih Sokola v Beltincih informativni sestanek za beltiško okolico. Na sestanku so bile razen občine Melinci zastopane naslednje občine: Beltinci, Bratonci, Dokležovje, Gurnčane, Izakovci, Lipovci, Odranci, Lipa in Turnišče. Kot delegat dolnjelendavskega Sokola je prisostvoval sestanku br. Horvat Izidor, beltiškega br. Horvat Pavel, murskosoboškega br. Gabrijelčič, br. Fajdiga in drugi.

Sestanek je otvoril ob 9. dop. brat Horvat Pavel, pozdravil vse navzoče in nato v kratkih in jedrnatih besedah pojasnil namen sestanka, povdarjajoč, da je bila beltiška okolica vedno najbolj zanesljiva in izrazito jugoslovaška. Da pa se jugoslovaška ideja še bolj razširi in utrdi med našim narodom, nam je potrebna čista in zanesljiva jugoslovaška organizacija in to je sokolska. Nato je delegat dolnjelendavskega Sokola br. Horvat Izidor govoril o reorganizaciji našega Sokolstva in o vojaških ugodnostih članov, ki jih uživajo kot Sokoli pri odsluženju kadrovskega roka. Naglašal je, da je lahko vsak zaveden Jugoslovan član Sokola, neglede na svojo versko prepričanje. Brat Kreks je apeliral na učiteljsko, da na vsaki šoli ustanovi Sokola, ki bo vzgajal deca v državnem in sokolskem duhu. Brat Hajdinjak je govoril o potrebi sokolskih čet na deželi, brat Erjavec, pa je povdarjal težko stališče Sokolstva med tukajšnjim narodom, ker so mu bivši strankarski voditelji slikali Sokola kot brezversko organizacijo. Brat Seč je pozdravil sokolsko gibanje v Prekmurju z željo, da bi se sokolska predavanja in sestanki vršili ob občine do občine, da bi se na ta način narod seznanil s sokolsko idejo in njenimi cilji. Temu predlogu so se pridružili župani Tretnjak, Meserič in Vučko.

Na predlog bratov Pavla in Izidorja Horvata je bilo soglasno sklenjeno, da se napravijo potrebni koraki glede priobčevanja sokolskih članov v »Novinah«, da se pošljejo vsem udeležencem sokolska pravila in sestavi takoj podoben načrt za organizacijske sestanke in za ustanavljanje sokolskih čet po prekmurskih vaseh.

Ta sestanek je bil najlepši dokaz, da prekmursko ljudstvo pravilno pojmuje zgodovinski

6. januar za procvit in napredek velike in močne Jugoslavije. Po tej poti naprej! Zdravo!

Sokolsko društvo v Zg. Siški priredi drevi točno ob 20. svojo prvo telovadno akademijo v dvorani Narodno-prosvetnega društva »Vodnik« pri Kamniti mizi s pestrnim sporedom. Ker je to prvi nastop mladega in agilnega Sokola pričakujemo številne udeležbe od Sokolstva in njemu naklonjenega občinstva. Zdravo!

Sokolska Prosveta kot priloga Sokolskemu Glasniku ima v svoji 5. številki tole izredno zanimivo vsebino: Službene objave saveznega PO. 3. seje saveznega prosvetnega odbora. Zapisnik seje saveznega PO z dne 28. marca t. l. v Beogradu. Resolucija saveznega PO za glavno skupščino Saveza SKJ. Joža Wilfan (Ljubljana Sokol I): Država in Sokol. Inž. Kosta Petrović (Subotica): Sokolsko članstvo. M. Kovačić (Maribor): L. Bevc: Sokolsko prosvetno delo. Brat Vladimir Hrabetin: Kako bomo odstranili težkoče pri vzgoji sokolske omladine. — Franjo Malin: Jugoslovaška misel. Prosvetno delo COS. Beleške.

Razširjajte Jugoslovana!

Mali
oglosi

Oglosi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.— Oglosi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismeno odgovore priložite znamko.

Delavnico z izložbo

in dvema sobama vzamem v najem. Ponudbe na upravo pod šifro „100“. 1296

VI-13247/31-1

Razpis

Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje dobavo 1 smetarskega voza, izdelanega po modelu voza, ki je bil izgotovljen na mestni pristavi.

Pravilno opremljene in kolekovane ponudbe je vlagati najkasneje do 29. maja 1931 do 11. ure dopoldne pri mestnem gradbenem uradu, Nabrežje 20. septembra št. 2/II., kjer se omenjenega dne vrši odpiranje ofert.

Natančnejše podatke se poizve med uradnimi urami na mestni pristavi, Kode-ljevo 8. 1294

Mestno načelstvo v Ljubljani

dne 16. maja 1931

Knjigovodja

bilaneist po možnosti s prakso v električni industriji se išče. Ponudbe z navedbo do-se-danje prakse in referenc na poštni pre-dal 153 Ljubljana. 1292

Pozor gg. gradbeniki:

Beli angleški portlandcement

1219

»Snowcrete za fasade, stopnice, terrazzo, obloženje zidovja itd. dobavlja zastopnik, stavbeni material in tvornica cementnih izdelkov — JOS. CIHLAR, Ljubljana, Dunajska cesta 69.

Razpis

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo

slikarskih, pleskarskih, ključavničarskih, kamnoseških, parketnih, pečarskih in steklarskih del, dobavo lesenih okenskih rolojev in polaganje linoleja

za objekt II. v Gajevi ulici v Ljubljani.

Vsi potrebni podatki se dobe pri podpisnem uradu od 21. t. m. dalje med uradnimi urami za Din 20.—

Zapečateni in kolekovane ponudbe z Din 100.— je vložiti do 28. t. m. do 12. ure opoldne pri Pokojniškem zavodu za nameščence v Ljubljani, Gledališka ulica 8/III.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani